

30932

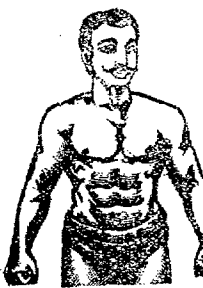
ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 4. } చెన్నపట్టణము 1918 సం॥ ఫిబ్రవరినెల 14 వ తేది గురువారము } No. 262
నంపుటము. ౪. } పింగళనామ సంవత్సర మాఘమాస శుద్ధ తృతీయ 3. } సంచిక ౨౬౨

అమృతసంజీవి లేహ్యము,

అయఃకాంత మార్దము.

ఈ లేహ్యము, మార్దము అనుభవజ్ఞులచే కుర్త వనమూలిక లతో తయారుచేయబడినది. ఈ లేహ్యము, మార్దములచే సర్వ

విధములగు మేహసంబంధమైన వ్యాధులు నివారణ కాగలదు. ప్రపంచమున కుఖసంబంధమైన సెగ రోగములచే యెందరు పాద నొందుచుండుటలేదు. అట్టివారి కిది దేవతావరప్రసాదము. దీనిని సేవించిన రక్తముశుభ్రమై, పుష్టి నిచ్చి నరమలకు పటుత్వమును కలుగ చేయుటలో మేటియైనది.

దీనిని స్త్రీలు, పురుషులు, అందరును వాడవచ్చును. (586)
48 దినములు సేవించు లేహ్యము, బ్రాహ్మముగల సెట్టు 2-కి 8-8-0
24 దినములు సేవించగల సెట్టు 1-కి 1-12-0
1 సెట్టుకు పోస్టేజి 0-4-0. 2 సెట్టు కొనువారలకు పోస్టేజి ఇనాం. చిరునామ:— లేహ్యము డిపో,
నెం. 6. వేంకటేశమేష్ట్రీ వీధి, సాదలకూరు పేట, మదరాసు.

మదరాసు అందు సదరన్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ.

(ఇంగ్లాండు కంపెనీలో ఇంకాగ్నోరేటు చేయబడినది.)

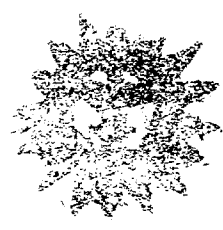
నోటీసు 1061-ఎ

1918-వ సం॥ మార్చినెల 12 వ తేది తిరువల్లూరు మాళి అమావాసోత్సవము

ప్రస్తుతము రాక్షసిబాగు చాలకుండుటంజేసి మార్చి 1918-వ సం॥ తిరువల్లూరులో రాబోవు మాళి అమావాసోత్సవమునకు యాత్రికులు పోవుటకు ప్రత్యేకముగా ప్యాసెంజరు బండ్లుగాని, స్పెషలు బండ్లుగాని వేయబడవు గావున పోనిచ్చు గొంచువారు ముందుగానే జాగ్రత్తపడవలెను.

కుంకుమ పువ్వు

కుంకుమ పువ్వు

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాడ్డెచ్చు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అందు కంపెనీ.
(తల్లి) 21, హమ్మం వీధి, బొంబాయి.

అమృతాంజనము

అన్ని నోప్పులకు పరమామృతము.

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.
తలనొప్పుల మాన్పును. పార్శ్వపు నొప్పుల బారదోలును. నాయువుపోట్ల పొగొట్టును. నువాసనగలిగి యుండును. ప్రతియింటనుండదగినది.
వనమూలికలచే హింసూబేకమును తయారుచేయబడు మంచిమందు.
దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.
అమృతాంజనం డిపో. } 109, ప్రెస్ వీధి, బొంబాయి.
} 6, రింజుపెట్టి వీధి, మదరాసు.

The Glory of Man is his
STRENGTH

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL, SEXUAL AND NERVOUS TOO.
Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured on Dr. Bier's Principle of Hypertonic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing postage &c, charged extra) sent all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the West and countless numbers of gratified cured patients.
Why? because if other wise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man.
Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English; write to-day, in all confidence if really interested of especially mentioning the "Andhra Patrika" to the
[669]
Erectruss (A. P. DEPTT) Sole Agency for the East, Batala (Punjab) India.

కావలెను
ప్రాచీన ప్రోత్సాహకావలసిన చిల్లరసామానులు కర్ణాటక సప్తయ్యచేయుటకు ఇతర గ్రామముల నుండి వస్తువులను సిద్ధపరచి మొత్తముగా అమ్ము వర్తకులు కావలసి ఉన్నారు. వివరములు తెలియగోరువారు దయచేసి యీ క్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలయును.
సెక్రిటరీ,
అర్బన్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ లిమిటెడ్,
(1069) 109, వెస్ట్ వీధి, తిరుకల్గిక్కే, మదరాసు.
యుద్ధపటములు గల పుస్తకము ఇనాము.
ప్రసిద్ధిచెందిన రాజవైద్య పండిత ఎమ్. కె. శేషచార్యులవారి సకలవిధ జ్వరములను సంహరించగల జ్వరమురూపి అను మాత్రల సీసా 1 రెప్పించుకొనువానికి వైపుస్తకము ఇనాము. 12 మాత్రలు గల సీసా వెల 0-14-0. (416)
ధర్మవైద్యశాల, 2/104 నారాయణ మొదలివీధి, మదరాసు.

HOME RULE SARIS.
A SPECIALITY CLOSE TEXTURE
8 Yards Rs. 9 with lace Rs. 12/
9 Yards Rs. 9.8 " Rs. 12/8
VALADY VAIDYANATHA IYER.
44, Akbar Sahib Street.
Triplicane, Madras.
(1074)

తేలుమందు
వెల సీసా 1-కి 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0.
తేలుకాటువలన అపాయము లేదు గాని విశేష బాధగలదు. తేలుకాటువలన విషము సెక్కురులో ప్రవేశించదు.
బాధ నరముల వెంట వెదనరము దగ్గరనుండిలాగుట ప్రారంభించును కుట్టినచోటును బండ పొరుగులు చేసిన బాధ తగ్గును. ఈ ద్రావకము ననేకులు పరీక్షించిరి. ఇది మిగుల ఘాటుగలిగి నీటివలె నుండును.
చెడకుండుటకు గాను రబ్బరుబీరడాగల సీసాలో పోయబడినది. కుట్టినచోట కొంచెము మందుపోసిన బాధ మాయమగును. మందును గలిగియున్న తామ బాధపడక నితరులకు పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనము, డిపో, బొంబాయి అండ్ మదరాసు.

జర్మనుల సంధి సూచనలు.

ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారి విమర్శనము.

వాషింగ్టన్, ఫిబ్రవరి 12:- కాంగ్రెసులో ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారి రుపకృపించుచు జనవరి నెల 24-వ తేదిని జర్మను ఖాన్సలరు కొంటు జర్మను గాల్ల నుడివినవిషయములను ఖండించిరి. నేను జనవరి నెల 8-వ తేదినిచూచినవిషయములను జర్మను గా రుదహరించిరి. అది చాలమిత్రభావమును సూచించుచున్నది. ఆమెరికా అస్తియూదేశములవారికి పలువిషయములలో నేకాభిప్రాయముకలుగుట సూచింపబడినది. కొంటుహస్తలింగు యువస్వామి మాధుర విరహితముగా నున్నది. జర్మనుగారి యువస్వామియనుకు విలక్షణముగను ప్రతికూలభావోపేతము గను కూడుచున్నది. అతి దేమియును నిర్ధారణచేయ గలిగియుండలేదు. ముఖ్యవిషయముల కతడు నాని నన్వయింప నెట్లెటం దెను. అంతర్జాతీయ సహకార మనినను అంతర్జాతీయ సంఘ మనిననుగూడ నరికి మత్సరము కలిగియున్నది. అతడు సంధి విషయముల నాయాదేశములవారు ప్రత్యేకముగ పరిష్కరించుకొనవలెననిచెప్పెను. బహిరంగకర్తల చర్చింపరాదనెను. సమాప్తస్థానాత్మ్యము కావలె ననుచు అట్టి స్థానాత్మ్యము సంప్రదాతీయ సంఘములనుగ బడయరాదనెను. ఆర్థికాభ్యంతరములను తొలగించుట జర్మను సాంగ్రామికుల కన్యతకము లేదు. నేనలను తర్కించుట యధానంతరమున జరిగియేతరుకు; గానవానికతి దంకితంబుగాని జర్మను అధినివేశముల నిచ్చి యే తీరవలెననెను. పోలండును గూర్చి అస్తియూదేశాధిపతి భాతికు పరగణాలను గూర్చి రష్యావారితోడను మాత్రమే ఆలోచించవలెను. బాల్కన్ విషయములను టర్కీ అస్తియూదేశములవారికిని సుమేల్చుటల సమగ్రముల టర్కీ వారికిని వదలవలెననెను. ఈ తీతిగా వ్యవహరముల కార్యములను సాధించుకొనిన పిమ్మట ఆధికార సమత్వమును కాపాడుటకు బాతీయసంఘము సంకీర్ణించెన మనెను. ఈవర్ధి వియన్నాపర్ధి ఈవర్ధికి మేము సంగీకరింపము. సంధిమదుడు.

సంధిసమగ్రము.

స్వామిస్వామియ మూలకత్వములనై నాధారపడిన అంతర్జాతీయ విషయములను మేము ప్రయత్నించుచున్నాము గాన స్వల్ప విషయములతో సంత్పత్తి సెందువారము గాము. అవిషయములహస్తలింగుగానుగ్రహించినట్లుగపడదు. 19-7-17 న జర్మనురాజ్యాంగ సభవారు చేసిన తీర్మానముల నతడు మరచెనా లేకవానిని మరుగుపరచెనా? సంధిసమగ్రము ప్రపంచమున కంతటికిని చెందియున్నది. స్వాధీనకత్వమును మత్సరమును లేకుండ స్వామిసమబుద్ధితో ఆయాదేశములకు సంబంధించిన ప్రజలకోరికలను సహజ సంబంధములను బాతీవాంఛలనుబట్టి ఆలోచించనిచో కాశ్యతసంధిజనుగ నేరదు. ప్రత్యేకముగనే విషయమును చర్చింపవలెను. సంధి మానవప్రపంచమున కంతకును చెందియున్నది. నైతికబలములను జరిగిది జరుగనిదానితోనే తుల్య మగును. విజ్ఞానమునుబడిన విశ్వ మానవస్వామిస్థానమున తాను పలుకుచున్నా నను భావము హస్తలింగుగానికి కలుగలేదని తోచెడిది. దేశాక్రమణము కూడదు. ధనదండస్వీకరణము పనికిరాదు. నష్టపరిహార ముగ గూడదు. ఆయాదేశములప్రజలను ఇతరులవశము చేయగూడదనిజర్మను రాజ్యాంగసభవారు స్పష్టముగ తీర్మానించిరి. అత్మనిర్ధారణ మునుబట్టివిషయమును రాజానీతిజ్ఞులు విస్మరించిన ముష్టము తెచ్చుకొందురు. ప్రతిసంధి విషయమును యుద్ధ సంబంధముగల అన్ని దేశములవారును కలసి నిర్ధారణ చేయవలెను గాని యింగ్లీషుమాన్యు పనికిరాదు. యూరోపు దేశవిషయములందు ఆమెరికా సం॥ రా॥ వారు కల్పించుకొనరు. అచటిప్రజల దుష్టబుద్ధితో కనకాశముచేసికొని తమ ఆధికారమును చెల్లించుకొనరు. వారుచేసిన సూచనలలో లోపము గలదనివారు మోగెదరు. జర్మనుసాంగ్రామికుల దౌర్జన్యము వలన బాధితులైన ప్రజలబుద్ధిని పాటించి తన్ని వారణసాధకములని తోచిన సూచనలను వారుచేసిరి. వారందులకే సంగ్రామమునదిగిరి. గానకతానందక్షణములను పూనినవారందరికిని సంధి నిర్ధారణమున సమానభాగ్యత గలదు.

అస్తియూదేశ వర్మనీపై నాధారపడి యాండుటచే వారికి చిత్తుగలుగునను సంధియనున నేనింతకంటె నధికముగ ముచ్చటించుకొనెను. కాశ్యతసంధిని కలిగించునని ప్రకటించిన నిబంధన తర్హుకతెను ప్రజలను రాష్ట్రములను ఒకప్రభుత్వము నుండి మరియొక ప్రభుత్వమునకు మార్చగూడదు. అదేశముల వారిని తాకట్టు వస్తువులవలె చూడగూడదు. ఆయా రాష్ట్ర పాలకులకు సంత్పత్తిని కలిగించుటగాక ఆయా రాష్ట్ర

వాసుల సౌకర్యములకుగాను సంధి జరుగవలెను. మరల కాంతికి భంగము కలిగింపగల తైర శేషముల కనకాశము కలిగింపకుండ ఆయాదేశములవారి అభివృద్ధి కనకాశము కలుగునట్లే రావలెను చేయవలెను. అట్టి మూలాధారములపైని సంధినిగూర్చి చర్చింపవలెను. అట్టి సంధి జరుగు వరకును సంగ్రామమును సాగించుటయే విధి. మాకు తెలిసినంతవర కీతత్వములను సాంగ్రామికులను దేశాక్రమణకులునగు జర్మనులుత్పత్తికినై వారందరు నంగీకరించి యున్నారు. సర్వప్రపంచవాసులకును ఏది న్యాయమని తోచెనో దానిని సాగకుండ చేయుటకే జర్మనులు 'లక్షలకొలది ప్రజలను రణరంగమునకు పంపిగోల్పి'వుట కిష్టపడియున్న క్షిగలియునుండుటయే దారుణ కాలవిపాకము. మేముగొప్పకారణము లేకుండ సంగ్రామమునకు దిగినవారము గాము. అతి త్వరము సఫలమైన గాని మరలువారము గాము. మా ఆధారములు కొంతవరకు సమీకరింపబడినవి. పూర్తిగా సమీకరింపబడువరకును మేము నేచియుండము అని ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు నుడివరి.

యుద్ధకారణములను, సంపూర్ణముగా తొలగించినగాని కాంతి నెలయునేరదు. అల్పసంఖ్యాకులగు బాతుల హక్కులను పాటించక సంధిప్రతిముల సుక మూలద్రోసి యుద్ధము నిరాధూటముగ జరుపబడుచున్నది. ముమ్మం దిట్టి యసందర్భములు జరుగకుండ కట్టుదిట్టముల సొనర్పవలసియున్నది. ఆర్థిక విషయములనుగూడ నాయా ప్రభుత్వములు తమలో తామేల పరిష్కరించుకొన గూడదు? ప్రాముఖ్య మగు పాల్కరామిక వాణిజ్యాధారములను రక్షింప వి వి ధ ప్రభుత్వములు సమాధానముల సొనర్చుకొనవలె నని మెర్టింగు ప్రభువు వాదించును. ఒక విషయమున నిట్టి తీరు న బాతుల యా మోదము నవేక్షించు మెర్టింగుప్రభువు వేరొక విషయమున నట్టియమోదము నేల యొసగును? వాణిజ్యావశ్యకమగు పదార్థముల విషయమున స్వలాభప్రేరితులై సంఘము చేసికొనిన యెడల కాంతిలభ్యముకా నేరదని మెర్టింగుప్రభువు చెప్పెను. రాష్ట్రములు, ప్రజల విషయమున గూడ నట్టి సమాధానములు కాంతి భంగకరములని వారు గవనింపవలసియున్నది. కాంతి సందర్భమున నితీగతుల నింతకంటె స్వచ్ఛముగ జనిప్రభువు గా రెనుగుదురు. నిశ్శిథిని గప్పిపుచ్చ నాతడు యత్నింపడు. పోలండు రాష్ట్రముంతయు తదేతీయుల యాక్రమణముననుండి, స్వతంత్రమై యుండవలయును. తెల్లియము రాష్ట్రమును విడిచి తెల్లి వారు పొందినవస్తువులకు పరిహారము సెనగవలయునని యూరోపు దేశమంతయు వాంఛించియున్నది. జర్మని సామ్రాజ్యమందు గల వివిధరాష్ట్రముల వారి యాశయులు లను మన్నింపవలెననెను. జర్మని, టర్కీల విషయ మెత్తుకొనవలసి యుండును గాన జర్మను మిత్రమండలివారి లాభములకును నుద్ద్యమములకును సంబంధించిన సమగ్రము వాతకు చర్చింపదయ్యె. ముఖ్యవిషయములయం దన్నిటియందు నతదేక్షిభించెనట్టి గానజర్మనివారికంటె అస్తియూదేశ వారి ఆమెరికావారి సంధిమరతుల నంగీకరిండుటకు మంచి యనకాశము కలదని జనిప్రభువు తన యభిప్రాయమును వెల్లడించెను. ఆమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములు, ప్రపంచస్వాతంత్ర్యము.

మన మైక్రము లతిశ్రేణుముగ యుద్ధరంగమునకు బోవుచున్నది. స్వతంత్రక్షణార్థమగు నీసమరమున మనబలమంతయు వినియోగింపబడును. అంతర్జాతీయ సంబంధములయందు

క్రాంత విధాన మేర్పడవలయును. అభర్మము స్వలాభము మున్నగు దుర్బలముల నుండి వాటిని సంస్కరింపవలయును ఇట్టి నూతనవిధానమును జ్ఞానసంపన్నులు, పలువురు వాంఛించి యున్నారు. ఇట్టి విధాన మేర్పడక పోయినచో కాంతి పొందు పడదు. మానవజీవితము దుర్భరమై యుండును. వైకార్యమును సాధింప మనము పూనుకొనియుంటి మి గాన కార. సాఫల్యము గాక యె నె ను క తు మ ర ల న ల దు నావాక్యముల యం దే యంశమునుగాని శత్రువులను దెదరించు నుద్దేశముతోడ వచింపబడి యుండలేదు. ఆమెరికావారి మనోభావమును వెల్లడించుటయే నాయభిప్రాయము. ఆమెరికనుల స్వభావములోకమునకంతకును విడితముకావలయు ననియు, ధర్మ స్వపరిపాలనాభిలాషల యందు ఆమెరికావారు వాక్కులు గాక కార్య మూలని ప్రజలతెలుగవలయు ననియు వైతీయన వచించియుంటిని. ఆమెరికా. సంయుక్త రాష్ట్రముల ప్రాబల్య మేబాతీవారికిని ఏరాష్ట్రమునకు గాని ప్రమాదకారణము గాదు. తమయాన్నత్యము నమెరికావారు అన్యదేశాక్రమణము, మున్నగు స్వలాభములకై యెన్నడు వినియోగింపదు. స్వతంత్రమునలన ఆమెరికా వారికి ఆధికార ప్రాబల్యము లభ్యమైనది. స్వతంత్రక్షణార్థమై వారు తమబలమును వినియోగించురు.

మదరాసు అందు సదరమరాటా రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్డు.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)

నోటీసు. (1061)

1918-వ మార్చి - కాలహస్తీ శివరాత్రోత్సవము.

ప్రస్తుతము రాక్షసిబాగు చాలకుండుటచే రైల్వే కంపెనీవారు ప్రత్యేకముగ వ్యాసంజరు బండ్లను గాని సైవలు బండ్లను గాని యాత్రీకుల కొరకు వేయబడ జాలవుగాన ఆ బ్రహ్మాత్సవమునకు పోవ నిచ్చుగించువారు ముందుగనే జాగ్రత పడవలెను.

నోటీసు. (1072)

ప్రొద్దుటూరు డిస్ట్రిక్టు మునిసిపల్ కోర్టు

1917 సం॥ ఆ. నెం. 242

వాది } ప్రతివాదులు
కొణదుల రామచంద్రారెడ్డి } కెంబా కృష్ణరావు వరైరాలు
ఈ నెంబరులో 1 ప్రతివాదియైన కెంబా కృష్ణరావుకు నై బామువైటు ఒరంగల్ జిల్లా ఇల్లేంద్రపాడు తాలూకు కనభా ఇల్లేంద్రపాడు గ్రామమునకుసమ్మములు పలుమారు పంపిన్ని చేరకయున్నది. ఈ దావా ఈ ఫిబ్రవరినెల 20 తేది వాయిదా వేయబడియున్నది. ప్రతివాది కృష్ణరావు ఈ దావాలో ఆన సరు దాఖలు చేయవలసినట్లుయితే ఆ తేదిన దాఖలు చేసికో వచ్చునని తెలియవలసినది.

N. NARASINGA ROW, B. A.,
12-2-18 Pleader for Plaintiff.

సోల్ ఏకంటా అండ్ ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కో; నెం. 155, బుమ్మామసేదు బొంబాయి.

మిక్కిలి మనోహరముగు నువాసన 126

(రిజిస్టరు కాబడినది.) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టరు కాబడినది.)

ఇప్పటికాలపు రుచి కనువగునది, సాటిలేని మనోజ్ఞమగు నువాసనగలది. అల్పాహారగాని, సాధారణముగాని, చేర్చబడకలే సిద్ధము చేయబడిన కేవల పుష్కసారము.

నీ తువాలవై కొన్ని బిందువులు చిలకరించినచో, మనోగ్యమగు నువాసన ని న్నలరించును.

ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.

జిన్నెనైజా (అర డాం)	సీసా 1-3 రు	0-8-0
యధ్యరకము నైజా 1-డ్రాం	" "	0-12-0
నోరకనైజా 2 "	" "	1-4-0
నెర్దనైజా 4 "	లేక 1/2 డ్రాం	2-0-0

వి. సి. భర్తలు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.

పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతివాదులను దొరకును. దీనికి అనేకమగు నకలుసెట్లు కలవు. కావున, తాము కొనుగవుడు సీసాపైన ను, కాద్దవైనను ఆటో దిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు. ఈ ఆటో దిల్ బహార్ యొక్క సుగంధములను పరిశీలనచేయ గోరువారి దిగువవారికి ప్రాసినచో అజాకిమ్ముగల నువాసనకాద్ద ఉచితముగ పంపుదురు.

జాతీయవిద్యవాసరము.

ఉద్దేశము

భారతదేశమున జాతీయవిద్యావ్యాప్తికై యిటీవల మొకసంఘము స్థాపితమైనది. ఆసంఘమునకు సర్ రసవిహార ఘోషగా రధ్యక్షులుగను, కార్యనిర్వాహక సంఘమునకు బీసెంటుమగ్గుగా రధ్యక్షులుగను, జాతీయ విద్యవిద్యాలయము నకు సర్ రవీంద్రనాథ ఠాకూరు ఛాన్సెలరుగను, శ్రీమతి సరోజినీదేవి, లోకమాన్య తిలక్కు, సర్ ముబ్రహ్మణ్య ఆయ్యరు మున్నగు ప్రముఖులు పాలకవర్గముగను నియమితులైరి. వీరు

ఏప్రిలు 8 తేదీ మొదలు 15 తేదీ వరకు

జాతీయవిద్యోద్యమము

ను మొనరించి, తన్మూలమున భారతీయులు ఆధ్యాత్మిక, ఆధిభౌతికాభివృద్ధి కెంద సభిలపించునెడల జాతీయ విద్యయే తరహాపాటును ప్రజల మనముల దృఢముగ నాలు నటుల కృషి నలుపవలెనని నిశ్చయించిరి.

ప్రతి మానవుడును సహాయము చేయగలడు.

ప్రతి మండలమునను, పట్టణమునను, పల్లెయందును మొక సంఘ మేర్పడి జాతీయవిద్యావాసరమును జనుప్రతి ముగ జరుపుటకు ప్రయత్నింపవలెను. హిందూదేశముతోని ప్రతికారత్నము లన్నియు దేశభక్తులు వ్రాయుపద్యములను, వ్యాసములను ప్రకటింపగలవు. అనేకులు జాతీయసంఘము నకై చందాల వసూలుచేసెదను.

ఈ సంఘమునకు సలహాలు.

(1) మీ గ్రామమును వీధులప్రకారము విభజించి, జాతీయ విద్యావాసరమున నింటికిని బోయి ధనమును సేకరించుటకు స్వచ్ఛంద సేవకుల సేర్పరుపవలెను. ఉన్నత తరగతులలోను కళాశాలలలోను చదువు విద్యార్థులను, యువకులను ధనికుల గృహములకు బోయి ప్రత్యేకముగ చందాలను వసూలుచేయున ధైర్యాట్లు గావించవలెను.

(2) ప్రతివకాణమువద్దకును బోయి చందాలను, విరాళములను ప్రోగుచేయుటకు ప్రత్యేకముగ మొకవర్తకుల సంఘము సేర్పరుపవలెను. ఇప్పటినుండియు స్థానికసంఘ కార్యదర్శి మిగుల చురుకుదనముతో పనిచేయుచు జాతీయ విద్యావాసరమున గడించిన ధనములో రూపాయ 1-కి ఒకపైసా చొప్పున ప్రతివర్తకుడును చందా మొసంగవలెనని ఆయావి లోని వర్తకులందరిని ప్రోత్సహపరుపవలెను.

(3) ధనమును సేకరించుటకై శ్రీలకు అట్టలతో కొన్ని పెట్టెల నిర్మింపవలె నని మీరు చెప్పవలెను. ఆ పెట్టెలను ప్రతియింటను, ప్రతిసామ్రాజ్యమున జాతీయవిద్యావాసర మున నుంచవలెను. విద్యాసార్థులగువారిని నియోగించి వారికి అచ్చొత్తింపబడిన చందాపట్టిక మొసంగవలెను. ఆ పెట్టెలపై దేశభాషలలో "జాతీయవిద్యకు సహాయము గావించు" అనుమాటలను చిత్రింపవలెను.

(4) జాతీయవిద్యావాసరమున ఆయాగ్రామములలో మొక గొప్పసభ సమావేశముగావించి, ముప్రసిద్ధులగు అధ్యక్షులను, సామర్థ్యయుతులగు వక్తలను గొనికెచ్చి, సభాకార్యక్రమము సాధ్యమైనంతవరకు మాతృభాషలలోనే నిర్వహింప ప్రయత్నిం పవలెను. సభకు పూర్వమునను, అంతమునను, సామ్యును నమూలు చేయవలెను. కాని, ఉపన్యాసములు జరుగుచుండగ నిట్టిపని చేయరాదు.

(5) "జాతీయ విద్యకు తోడ్పడుడు," "స్వరాజ్యము, జాతీయవిద్య," "స్వదేశవిద్యకు ప్రోత్సహ మొనగుడు," "జాతీయ విద్యయే జాతీయ మోక్షసాధనము", మున్నగు మాటలుగల పెద్దకాగితముల నచ్చొత్తింది ప్రతిఫలమునందును, ప్రతి బండిమీదను అతికింపవలెను. మార్చి నెలలో "జాతీయ విద్యావాసరము రానున్నది." అను మాటలు గల కాగితముల నెల్లెడల నతికింపవలెను. ఏమట్లు ఏప్రిలు మాస ప్రారంభమున "జాతీయ వాసరము- ఏప్రిలు 8వ తేదీనుండి 15వ తేదీవరకు" అను మాటల నీ విధముగనే ప్రకటితము గావించవలెను.

(6) మీ పట్టణమున నొక జాతీయ విద్యావాసర బజారును ఏర్పరచి, ఆచ్యుట్టి వర్తకులందరును ఆవారమున నొక విలువగల వస్తువును బహుమానముగ నుంతుటకై బానిస ప్రోత్సాహపరుచుటకు కొంతవరకు పంపవలయును. ఈ బజారు ను పట్టణములో నొక పెద్దనోలులో నుంచి, గానిని ప్రతిదిన యు పట్టణప్రముఖులలో నొకరు తేరచునట్లు ఏర్పాట్లు గావించు తెలియించు ఉచితము.

(7) నాటక ప్రదర్శనములను, సంగీతసభలను ఏర్పరచి, తన్మూలమున వస్తువసమును జాతీయ విద్యాసంఘ సహాయమున కొనగలవను ధైర్యాట్లు గావించవలెను.

(8) చందాలకును, విరాళములకును నునీయు, దేవాలయములకును బోవలెను. ఆవారమున నొక పర్యాయమైనను ఉత్సవముల సేర్పాటుచేయుట మంచిది.

(9) జాతీయ విద్యావాసరమును జరుపుటకు గూర్చి సలహాలకును, ప్రకటనములకును ప్రాముఖ్యస్థాన మొసంగవలె నని స్థానిక వార్తాపత్రికాధిపతుల గౌరవలెను.

(10) ఈ వారమున కొందరిని తేల్చి కొంత వ్యయము తగ్గించి, ఆ ధనమును జాతీయ విద్యాసంఘమున కొనంగునట్లు ఏర్పాటులు గావించవలెను. ఈ విధముగ స్వాధ్యత్వాగ సంఘముల స్థాపించి, జాతీయ విద్యావాసరమును స్వాధ్యత్వాగ వాసరముగ చేయవలయును.

(11) ప్రతిపట్టణములోని నాగిమణులను శ్రీసంఘము లుగ సేర్పరచి, యీ జాతీయవిద్యాసంఘమునకు సహాయము చేయునట్లు వారినిగౌరవలెను. శ్రీలకుప్రత్యేకముగ పద్మావబాధను ఏర్పరచిన బాగుండును.

ఇక ననేకవిధములగు యోచనలు మా స్నేహితుల మాన సములకు పాడకట్టవచ్చును. ప్రధానస్థానమందలి కార్యదర్శులు యేప్రదేశమునందలి జాతీయవిద్యాసంఘ కార్యదర్శులతో నైనను ఉత్తర ప్రత్యుత్తరముల మూలకముగ కార్యనిర్వాహము గావించుచుండురు. కాని యెవరును ప్రత్యేకముగ ఈ పనికి పూనుకొనరాదు. శ్రీపురుషప్రముఖులు గల యొక ప్రాతినిధ్యసంఘము సేర్పరచి, వారి యిష్టానుసారముగ వర్తించవలెను. జాతీయవిద్యాశాలలో అన్ని మతములవారికిని తమ తమ మతనూత్రములు బోధింపబడును గాన, ఈ సంఘమున గూడ అన్ని మతములవారికిని తగిన ప్రాతినిధ్యమును టక్కవలెను. కాలపరిమితి లేనందున తక్షణమే ప్రయత్నముల గావించవలెను. ఇందుల కొక సంఘము సేర్పరచి, ఆ విషయమును, జాతీయవిద్యాభివృద్ధి సంఘపు విజ్ఞప్తియనకు (ప్రొఫ్టబాక్సు నెంబరు 904) అడయారు, మదరాసు, తెలియపరుపవలెను.

కాంగ్రెసుసంఘములును, హామయూలు సమితులును వీలగు నెడల జాతీయ విద్యావాసర సంఘములుగ పని చేయవచ్చును.

స్వాధ్యత్వాగ వాసరము.

రక్షకనైక్యము వారి (Salvation Army) అశ్శుతముగ తమకార్యములనిర్వహించుచు కైస్తవమతబోధనోద్యమము నెట్లు మొనరించుచున్నారో మాకు తెలియునా? సంగత్యమున నొకపర్యాయము ప్రపంచమందంతటను స్వాధ్యత్వాగ వాసరము పరిగణింపబడును. అప్పు డీ రక్షకనైక్యము నందలి శ్రీ పురుషులు తమ ఆత్మసాఖ్యమును ఒక వారము దినములవరకు విడనాడి, తన్మూలమున కూడినధనమును సంఘమున కొనంగుచుండును. ఈ విధముగ నెవరికిని కచ్చము లేకయే ప్రతివత్సరము కొట్లకొలదిరూపులు వసూలుగుచున్నది.

కావున మనమకూడ జాతీయ విద్యాసరమును స్వాధ్యత్వాగవాసరముగ మార్చవలెను. ఇందుల కొక సంఘము స్థాపితమై, ప్రతిపథ్యమును, ఏప్రిలు 8 మొదలు 15 తేదీ వరకు కొంచెము క్రమకొల్పి మిశ్రవ్యమును చేసికొని, నాటకములకు బోవుట మానియు, చుట్టరాగుటమాని నూ, చరి ఇతరవిధముల ధనవ్యయమును తగ్గించి, దానిని జాతీయ విద్యాభివృద్ధి కొనగవలెను. ఇందు మూలమున ప్రత్యేకముగ నెవరికిని కచ్చము గలుగకయే, విశేషధనము లభింపగలదు.

కావున జాతీయవిద్యావాసరసంఘము సేర్పరచి ప్రతిసభ్యుడును ఈ క్రిందివిధముగ వర్తించెద మని వాగ్దాముచేయవలెనని నిబంధనమును గావించవలెను:—

జాతీయ విద్యాసహాయకము స్వాధ్యత్వాగ సంఘసభ్యుడగుచో, ఏప్రిలు 8 తేదీ మొదలు 15 తేదీవరకు ప్రతిదినమున కొంత ధనవ్యయము తగ్గించి తన్మూలమున మిగిలిన సామ్యును జాతీయవిద్యాభివృద్ధి కొనంగుచున్నాను.

ఈవాసరాంతమున స్థానిక కార్యదర్శి యాధనమును ప్రోగుచేసి, జాతీయ విద్యాభివృద్ధి సంఘపు విజ్ఞప్తియనకు బంపవలెను.

న్యాయవాదులు, వైద్యులు

ఈ విధముగ సహాయము చేయవచ్చును. మరియు, వీరి వద్దకు వచ్చిన పోస్తీలకు, రోగులను జాతీయ విద్యాభివృద్ధికి కొంతసహాయము చేయవలెననిగొడుగునుబలము. కాని శేషులలో విజయమొందిన పోస్తీలవద్దకుండియు, ఆశోక్యమును బాంధగ్యనిన రోగులవద్దకుండియు ఈ సామ్యును వసూలు చేయుట మంచిది. ఈవిధముననే వర్తకులమోద సహాయము చేయవలెను.

విద్యార్థులు

తమ కళాశాలకు బోవున పురు ట్రాయు బండ్లు మున్నగు వానిపై బోనక, కాలినడకను బోయి, అందు మూలమున మిగిలినధనమును జాతీయవిద్యాభివృద్ధి కొనంగవచ్చును. దేవాలయములు

మాడతమవత్సర ధనము నుండి కొంత భాగ మొసంగవచ్చును. ఇందులకు దేవాలయాధికారులను జాతీయ విద్యాభివృద్ధికి తోడ్పడ ప్రార్థింపవలెను.

భారతీ నాగిమణులు

ఈ యుద్యమమునకు పట్టుకొమ్మలు. భారతాంగనలకు స్వాధ్యత్వాగము గూర్చి సేర్ప వనసరములేదు. వారు తమ స్నేహితులను యీ యుద్యమ విజయమునకు తోడ్పడ ప్రోత్సహపరుపవలెను.

ఈ విషయమున నింకను సలహా అన్నయెడల శ్రీకామూలకముగ తెలిపవచ్చును.

జాతీయవిద్యావాసరపు బజారు.

ఈ బజారును ఏర్పాటుచేయుటకు యిప్పటినుండియు ప్రియత్నములు జరుగవలయును. ఇందులకు ప్రత్యేకముగ నొక పంజీలి నిర్మించి, ఆ వారమున అందొక ఉపన్యాసమును గాని, మరియుక యుత్సవమునుగాని యేర్పాటు చేయవలెను. మదరాసులో యీ క్రిందివిధముగ యేర్పాట్లు గావించబడును.

ఉత్సాహశ్రోతు లగు కొందరు యువకులు అందరి వద్దకునుబోయి వారివద్దనుండు వస్తువులను వారి సమ్మతి మీద గొనిరచ్చి జాతీయ విద్యాభివృద్ధికి గోభిత హాలులో విక్రయించెదరు. ఈ వస్తువులు విక్రయమున కనుకూలముగ నుండవలెను. ప్రతిమానవుడును తనకు ప్రీయమగు వస్తువులను మాకొసంగి తాను దేశక్షేమమునకై కొంతస్వాధ్యత్వాగముతో కృషిసల్పితి నను సంతోషమును బాంధగ్యతనని మా అభిలాష కావున చెన్న పురిలో దేశభక్తిగల ప్రతికంపెనీవారి కిది తమవస్తువులను మాకు పంపవలెనని వ్రాయుచున్నాము. హోన్నయము, కలము, చిత్రపటములు, భాస్కరు బస్తాలు, వేసినైన బంపవచ్చును. ప్రతిమానవుడును ఏమియో యొక వస్తువు నొసంగ గలడు.

లక్ష్మీబాగు

ఒక పెద్ద పెట్టెనిండ రంపపు పాట్లుచేసి అందు 1 రూపాయివిలువగల వస్తువులనుపెట్టి, ప్రేక్షకులకు రూపాయి టిక్కెట్లను అమ్మి, ఇందు వారి చేతికి వచ్చిన వస్తువులను దీసి కొనునట్లు ఏర్పాటులు గావించబడును. ఇందుమూలమున మన ప్రజలలో నుత్సాహ మెక్కుడు కాగలదు. ఇంకను ప్రముఖులచే వస్తువులను విలుముకు చేయించిన మెడల చాల బాగుండును.

ప్రతికాసహాయము.

క్రిందిలేఖ భారతదేశమునందలి ప్రధాన పత్రికలకు వ్రాయబడినది:—

"మీ పత్రికా సహాయమున జాతీయ విద్యాభివృద్ధికి సహాయముచేయ సాగ్గితులు. మీ వార్తాపత్రికలో జాతీయ విద్యకు గూర్చి ప్రధానవ్యాసముల వ్రాసియు, చందా కట్టికల సేర్పరచి ధనమును వసూలుచేసియు, మీరు మా కమితముగ తోడ్పడవచ్చును. ప్రజలలో నీవిషయమై మీరు ఉత్సాహమును కలుగజేయవచ్చును. భారతదేశ పుత్రులును, పత్రికారత్నములును జాతీయవిద్యునుగూర్చి పద్యములను వ్యాసములను వ్రాసెదరుని నుడియుండిరి. అందు రవీంద్రనాథ ఠాకూరు ఇదివరకే యీ విషయమునుగూర్చి యొక పద్యమునువ్రాసియున్నాడు. ఇది అన్నియు మీకు పంపబడును. వానిని మీరు ప్రచురించి, యీ యుద్యమ విజయమునకు తోడ్పడ ప్రార్థితులు. ఈ విధానము మీసమృతమును బడసినయెడల మీపత్రికారత్నమున ప్రతివారమును ఈ విషయమై ప్రజలకు ప్రబోధముగలిగించు విషయములను ప్రచురించి, "జాతీయ వారమురానున్నది. మున్నగుమాటలను ప్రచురింప గోరుచున్నాము.

జాతీయ విద్యావిషయక వ్యాసములకై వారమునకు రెండు, మూడు కాలములు ప్రత్యేకముగ మీ పత్రికయందు వినియోగింప విచారగీకరింతురేమో తెలియగోరుచున్నాను. ఈ విధముగ జాతీయవిద్యావిభాగోద్యమము మీరు మొనరింపచెడల గాకయని కోరుచున్నాము.

ఈ విషయమై యింకను విషయములను తెలుపగోరు భారత పూర్వ వ్రాత ప్రార్థితులు:—"నాగ్నాంధియా" పత్రిక

చెన్న పురి శాసనసభ

(-0-)

జిల్లా కౌన్సిలుల తీర్మానము

నిన్నటి దినచర్య

గౌ. బి. వేంకటపతి రాజుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు తమయొక్క ఆశయము సంపూర్ణ స్వరాజ్యమనియును ఆ స్వరాజ్యము పొందుటకు ఇది అన్నియు వివిధములగు మెట్లనియు ఆ మెట్లలో జిల్లాబోర్డుల నొక మెట్టనియు చెప్పిరి.

గౌ. అజీజుద్దీను సాహెబుగారు తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగా మాట్లాడుచు నిట్లు చెప్పిరి: కలెక్టర్లు సంవత్సరమునకు జమాసములు జిల్లామందు పర్యటనము సల్పి ప్రజా సామాన్యముతో కలసిమెలసి, వారు భవకష్టములను కన్నులారా చూచి వివిధవిషయములలో వారియభిప్రాయములను తెలిసికొనుచు ఆ ప్రకారము ప్రకటించెదరు. నేను తిరిగి కలెక్టరుద్యోగము చేసితిని. నా యొక్క అనుభవ మేమనగా అట్టి సలహాలిచ్చు కౌన్సిలులు అనవసరము. ఈ తీర్మాన మంగీకరింపబడిన యెడల ప్రభుత్వమువారు గందరగోళములో చిక్కుకొందురు.

పిమ్మట యాకూబుహుస్సేను సాహెబుగారు, అజీజుద్దీను సాహెబుగారు కృతరీతిగా మాట్లాడినందులకు ప్రత్యుత్తర మొనర్చుచు తీర్మానమును బలపరచుచు నిట్లు చెప్పిరి. యాకూబుహుస్సేను సాహెబుగారు ఈ కౌన్సిలులు నిర్మితమైన యెడల కలెక్టరులకు అధికారము తగ్గ నని భయపడుచు నిట్లు కనబడుచున్నది. అయిన కట్టి భయ మెంతమాత్రమును అనవసరము లేదు. వారి అధికారము వారికి పరిపూర్ణముగా నుండును. కాంగ్రెసుసభవారును, రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీవారును, హిందూముస్లిము సమైక్యము నొప్పుకొనిరి. బ్రాహ్మణతత్వ ప్రాతినిధ్యమును గురించి కూడ తమ యామోదమును తెలిపి ఆలోచించుచుండిరి. గాన ఆ విషయమై మన శేమియును భయములేదు. రాజగోపాలాచారిగారు బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణతత్వ సమస్యల గురించి చెప్పినది వట్టిభ్రమగాని నిజముగాదు. కాబట్టి జిల్లాపరిపాలన సౌకర్యము కొరకై సలహాలిచ్చు కౌన్సిలవ్యవస్థను నా యభిప్రాయము.

గౌ. చిదంబరరాధ మొదలియారగారు కూడ తీర్మానమును బలపరచిరి.

పిమ్మట మోచర్ల రామచంద్రరావుగారు ప్రత్యుత్తర మొనర్చుచు నిట్లు చెప్పిరి: నిన్నటి దినము రాజగోపాలాచారి యారగారు చేసిన ప్రత్యుత్తరము గౌరవసభ్యులకు ఆశాభంగము కలిగింపక మానదు. అయిన ప్రత్యుత్తరమును బహుదోష్యా స్పదముగా నున్నది. ఈ తీర్మానము యొక్క యుపయోగమును అవశ్యకతను తెలిసికొనకుండ హాస్యము చేయుట ఎంతయు శోచనీయము. నిన్నటి దినము రాజగోపాలాచారియారగారు తానుచూపె ఆధికారసభ్యులుగా నుండియెడల మనకంటె నెక్కువగ గవర్న మెంటువారి నెదుర్కొని ఛాట్లాడెదనని చెప్పిరి. ఆ మాట సత్యమని నేను నమ్ముచున్నాను. వారి ఉద్యోగము ముగిసినవెంటనే వారును మనతోపాటు ప్రభుత్వమువారైనై తప్పక దండెత్తెదనని నా నమ్మకము. ఈ తీర్మానము యొక్క అవశ్యకతను గూర్చియు, నుపయోగమును గూర్చియు వెక్కువయి గౌరవసభ్యులు నాపక్షమున మాట్లాడినన్ని గౌరవించినందులకు నేనెంతయు కృతజ్ఞుడను. ఈ శాసనసభ యొక్క చరిత్రయు పనులు జరుగువిధము మనకు పూర్తిగా తెలియును కాబట్టి ఈ విషయమై అధికాళి వెట్టుకొనుట అనవసరము. జిల్లా కౌన్సిలుల నిర్మించిన ఆర్డరు కూడ ఈ శాసనసభలవలెనే పనులు జరుగునని రాజగోపాలాచారిగారు భయపడుచున్నారు. దీనిని గురించి ఇదివరకే నేను చెప్పియున్నాను కాబట్టి తిరిగి నేను మాట్లాడుకొనవలసలేదు. ఆ కౌన్సిలులు చేయవలసినవిని గూర్చి శేరలము సలహాలు మాత్రము యిచ్చుటతో లేక రాజ్యాంగతంత్రమును నడుపుటతో ప్రభుత్వమువారే నిర్ణయించవలయును. ఈ తీర్మానము ప్రభుత్వమువారి కిష్టములేకుండ నున్నపుడు అంగీకారము కావలదని నాకు తెలియదు. అయిన ఈ విషయమై యంత చర్చ జరిగినందులకు సంతసింపుచున్నాను.

రాజగోపాలాచారియారగారు ప్రభుత్వమువారి తరఫున మాట్లాడుచు నిట్లు చెప్పిరి: నేను నిన్న చేసిన యపవాదము బాగుగ ఆలోచించిచేసినది గాని హాస్యరసముగా చేసినది గాదు. నేను నిన్న మాచించిన విషయములనాయొక్క యభిప్రాయములు గాని ప్రభుత్వమువారివి కావు. నేను నాతోడగా

విషయమై ఆలోచించ లేదు. జిల్లా కౌన్సిలులకు పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మిచ్చుట నుద్దేశ మనియు వారి యధికారమునకు కొంత హద్దు యుండవలయుననియు నేను తిరిగి చెప్పుచున్నాను. గాన యీ విషయమై నాయొక్క యభిప్రాయములను మార్చుకొనుట దుర్లభము.

పిమ్మట అధ్యక్షులగు గవర్నరుగారు గౌరవసభ్యుల జిల్లా కౌన్సిలులకు ఇచ్చుచుని కోరిన పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము ఏదేమందును గానరాదనియు, ఈ తీర్మానమును గురించి ఇంక చర్చ మానివేసిన బాగుండు ననియు చెప్పగా మో. రామచంద్రరావుగారు తమ తీర్మానము నుపసంహరించుకొనిరి.

పిమ్మట సభవారు ఫలాహారములకు లేచిరి. ఫలాహారములైన యనంతరము మరల సమావేశమయ్యెను

14 వ తీర్మానము.

ఏ జిల్లాలోని గురించి అయిన గూఢపురిపార్లమెంటు ప్రతినిధులుగ నధికారులు పుచ్చువో ప్రభుత్వమువారు వెంటనే ఆసమాచారము నతనికి తెలియపరచి, ఆతడు నిర్ణాపియని నిరూపించుట కతని కవకాళమియ్యకదని ప్రభుత్వమువారు తమ యుద్ద్యోగులకు ఆర్డరులు దయచేయవలయునని యొక తీర్మానమును బి. వేంకటపతి రాజుగారు రుపపాదించిరి. ఏ ఎస్. కృష్ణారావుగారు రుపపాదించిరి. పిమ్మట ప్రభుత్వమువారి తరఫున గిలపసు గారు తద్విషయమై యిదివరకే ప్రయత్నములు చేసిరిని నమ్మకముచెప్పగా వేంకటపతి రాజుగారు తమ తీర్మానము నుపసంహరించుకొనిరి.

18-వ తీర్మానము

జమీందారుల విద్వలకొరకు ప్రత్యేకముగా కట్టబడు రాజకుమార కళాశాలకు ప్రజాదాయమునుండి భవము నేమియును నియ్యక ఆదనమును నిచ్చు బాటల ప్రాథమిక విద్యాభివృద్ధికి ఈయవలయునని ప్రభుత్వమువారిని గోరుచు నొక తీర్మానమును బి. రంగారావుగారు రుపపాదించుట నిట్లు చెప్పిరి.

ఈ తీర్మానమును నేను యుద్ద్యోగముతో ఉపపాదించుచున్నాను గాని, ఈ రుద్దేశ మేమియును లేదు. జమీందారుల యెడలను, రాజకుమారులయెడలను నాకు మంచి గోరియు గలదు. కాబట్టి ఈ తీర్మానము నుపసంహరింపవలసిన వారి మనముల శేమియు నకాంతికాగణింప నుండగలదని నేను నమ్ముచున్నాను. మొదట మనమాలొచించ వలసినవిషయములు మూడుగలవు. కళాశాల నొకదాని ప్రజాదాయమునుండి నిర్మించుట వ్యాధిమా? సాధ్యమా? అవసరమా? రాజకుమారుల కందరకుడు ప్రత్యేకముగా నొకకళాశాలను నిర్మించి వారి నొక ప్రత్యేక బాటిగా చేయుట నాకిష్టములేదు. పావు మనవలె సామాన్యప్రజలతో కలసిమెలసియుండి ప్రపంచజ్ఞానము సంపాదించవలయునని నా యభిప్రాయము. వారు భవవంతులయిన యెడల మంచి దుస్తులను ధరించి మంచి భోజనమును భుజించి, మంచి పురువుల మీద పడుండి, మోటారు బండ్లలో ప్రయాణముచేయించు. వారికంతయును సరమయినవో ప్రత్యేకముగా నొక హాస్టలును నిర్మించుచుని కోరిన యెడల బాగుండెడిది. యుద్ద్యోగులవలన మన ప్రభుత్వమువారు భవమున కొంత యిబ్బంది పడుచున్నది అందరకును విశదమే. భవము లేమి చేత రాజకుమార కళాశాలకాక ఇతర ముఖ్యవిషయ చర్చలన్నియు యుద్దము ముగియువరకు నిలిపి చేయబడినవి. ఒకవేళ విస్తారము భవము వ్యయ పరచి కళాశాలను నిర్మించిన 10, 15 మంది కంటె నెక్కుడు విద్యార్థులు రారు. ఇప్పుడు మ్యాయింగుటను కళాశాల ఎట్టిస్థితిలో నున్నదియు నందరకు విశదమే. 10, 12 మందికంటె నెక్కుడు విద్యార్థులందు లేరు. నానాటికి వారి సంఖ్య ఊహించుచున్నది. జమీందారు లేమైనను బీదవారా? వారికి భవము లేదా? వారే యితరులకు భవసహాయ మొసంగి వారి కేళ్లతో నెన్ని యొక కళాశాలలను నిర్మించినపుడు వారి కొరకు ప్రత్యేకముగా నొక కళాశాలను నిర్మించుటకు వారికి దబ్బులేదా? అట్టి తిరిని ప్రభుత్వమువారే వారికి సహాయ మొసగి స్కీమును ప్రోత్సహింప వలసినవలయునో తెలియకున్నది జమీందారులు బాగుగ విద్యనభ్యసించి లోకజ్ఞానము సంపాదించి చేతము నుద్ధరించవలయునని యే నా కోరిక. గవర్న మెంటువారు ఇతరుల కిచ్చుచున్న స్కే వారికూడ కొంత భవసహాయము చేయవచ్చును గాని, పూర్తిగా వారి నిర్వహణభార మంతయు తామే భరించెద మని యత్నించుట ఎంతయు శోచనీయము. మన చేతులలో నిన్న బాటలచార నేకమంది గలదు. వారికి ప్రాథమికవిద్య గరవుటకై ఎన్నియో తత్సరములనుండి ప్రయత్నములు చేయుచున్నది ఇంతవరకు నం సవరీకృతములు కాలేదు. కాబట్టి

యీ భవమును వారి విద్యకై వ్యయపరచిన బాగుండునని నా తీర్మానముయొక్క యభిప్రాయము. గాన ఈ తీర్మానము సంగీకరింపువని ప్రభుత్వము వారిని కోరుచున్నాను.

గౌ. రామయ్యగారు తీర్మానమును అనుమతించిరి. గవర్న మెంటువారి పక్షమున కావ్యగారు ప్రత్యుత్తర మొనర్చుచు నిట్లు చెప్పిరి:— ఉత్తరహిందూజాతమందు అజమీను, ఇందూరు, లాహోరు లక్నో మొదలగు ప్రదేశములందు రాజకుమారుల కళాశాలలు గలవు. వాని నన్నిటిని ప్రభుత్వము వారే పోషణ చేయుచున్నారు.

కాబట్టి మన రాజభోగిలో కూడ రాజకుమారుల యభివృద్ధిని గోరి వారికి ప్రత్యేకముగా నొక కళాశాల నిర్మించుటకు నిశ్చయించుకొంటేము. దాని కంతభవము కావలసినది ఇప్పుడు గాన గద్ద అంకెలులేవు గాన తీర్మానం చెప్పెదను.

గౌ. రామచంద్రరావుగారు, కావ్యగారు తీర్మానమును మనకు కావలసిన సహాయాల విషయాలేను గాన యీ తీర్మానమును గురించిన చర్చ రాజోవు ఏప్రిల్ సభకు నిలిపియుంచిన బాగుండునని సవరణ చెప్పెను.

ఈ సవరణకు బి. వి. నరసింహయ్యగారు రధ్యంతరము చేయుచు కావ్యగారు నిజముగా తెలుసుకొనిన యెడల జగ ఆరంభంలో గానరెడ్డిగారి తీర్మానమునుండి కావలసిన సహాయము తెప్పించగలరనియు ఇటు వంటి అవసరమైన తీర్మానము చర్చ వాయిదా చేసినందులక లాభములేదనియు, అప్పుడే ఆ తీర్మానముయొక్క స్థితి నిర్ధారణ చేయవలయుననియు చెప్పిరి.

గౌ. కె. ఆర్. వి. కృష్ణారావుగారు తద్విషయమై గౌరవ సభ్యులందరకు పూర్తిగా సమాచారము తెలిసినంత వరకు తీర్మానము చర్చ వాయిదాపేసి ఏప్రిల్ సభలో చర్చించవచ్చు నని చెప్పుచు రామచంద్రరావుగారి సవరణ నామోదించిరి. పిమ్మట గవర్నరుగారు తద్విషయమై రహస్య మేమియు లేదనిచెప్పగా బి. రంగారావుగారు తమ తీర్మానము నుపసంహరించుకొనిరి.

17 వ తీర్మానము.

గవర్న మెంటు జిరాయితి భూములయొక్క బాయిటు పట్టాలను గురించి 31 నెంబరుగల బోర్డు స్టాండింగు ఆర్డరు నందు కొన్ని మార్పులు చేయవలసినవియు, మైన తియొక్కయు యీసాముల బోర్డు, యీసాము గ్రోవయు తియొక్కయు బాయిరులు పట్టాకతు సంబంధించిన బోర్డు స్టాండింగు ఆర్డరు 38 నెంబరులో, ఇతరబాయిరులు పట్టాదారులయొక్కయు అనుచుతి అమరము లేకుండగనే గవర్న మెంటువారికి బోర్డుమార్పు సాముయ బాయిటుపట్టాలవారు ప్రత్యేకముగా నియ్యలాగున రిజిస్టరు చేయించిన యెడల బాగుండునని బోర్డుస్టాండింగుఆర్డరులో నొకసవరణను చేయదని గవర్న మెంటువారిని కోరుచు నొక తీర్మానమును గౌ. కె.ఆర్.వి. కృష్ణారావుగారు రుపపాదించిరి. గౌ. ఎ.ఎస్. కృష్ణారావుగారు అనుమతించిరి. ప్రభుత్వమువారి పక్షమున లక్ష్మీగారు ఈ విషయమై తగుప్రయత్నము చేసెదమని ప్రత్యుత్తర మొసగిన పిదప గౌ. కె. ఆర్. వి. కృష్ణారావుగారు తమ తీర్మానము నుపసంహరించుకొనిరి.

నేటి దినచర్య.

నేటిదినము చుధ్యాహ్నము 11 గంటలకు తిరిగి శాసనసభ సమావేశమయినది. గవర్నరుగారు రధ్యక్షక వహించిరి. వెక్కువయి గౌరవసభ్యులు సభకు వచ్చేసిరి.

21 వ తీర్మానము.

నేను నాపుటకయి నిప్పుగోపాయముల మానివేసి ప్లేగుబీడా విమోచనముకొరకు చేయవలసిన ప్రయత్నముల నన్నిటిని చేయగలుగుటకు లోకలుబోర్డులకు స్థానిక సంస్థలకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును నొసగవలెనని పి. శివరావుగారు రుపపాదించుచు నిట్లు చెప్పిరి:—

నేను సంబంధమయిన అధికార మంతయు ముగిసి పారిటిగారి చేతులలో నుండుట వలన వారు కలెక్టరులకు డెప్యూటీ కలెక్టర్లకు భయపడి, ఈవిషయములలో తగుక్రమ వహించక వారియిష్టమునచ్చినట్లు చేయుచున్నారు. దీనివలన ప్లేగు హెచ్చుచున్నది గాని తగ్గుటలేదు. దీనికగు క్యయమంతయు ప్రజలపై పన్నులవలన వసూలుచేయబడుచున్నది గాని దీనివలన ఎంతమాత్రమును లాభము గలుగుటలేదు. కాబట్టి యీవిషయమునకు సంబంధించిన సర్వాధికారమును లోకలుబోర్డులకు నియ్యవలయునని గవర్న మెంటువారిని కోరుచున్నాను.

ఈ తీర్మానమును బి. వి. నరసింహయ్యగారు రుపపాదించిరి.

ప్రభుత్వమువారి పక్షమున పి. రాజగోపాలాచారియారు గారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు నిట్లు చెప్పిరి. ఈ పేరుతోగలను కోగము లన్నిటిని అతిభయంకరమైనది. పేరు కనబడిన వెంటనే దాని ప్రాబల్యము నాపుటకు యత్నము చేయని యెడల, అది దేశమందంతటను త్వరితముగా ప్రాకిపోయి బాగుగజ్జిపోయినను, పేరు తగిలిన మనుష్యుని వెంటనే, 4, 5 మైళ్ళ దూరమున గల స్థలాంతరమునకు కొనిపోవలయును. గ్రామము నంతటను వెంటనే శుద్ధిపరచి చాలయారము వ్యాపించకుండ యత్నము చేయవలయును. దీనికంతకును ధనము కావలయును. ఈ పనిని చేయించుటకు జిల్లా యధికారులను కలెక్టరులు సలు కలెక్టరులు మొదలైనవారు గలరు. ఇంత వఱకు ఈ విషయమును గురించిన కార్య భారమంతయు వారి మూలములనే చేయవలయున్నది. మాచేతి క్రింద వారతప్ప ఇంకెవరును లేరు. బల్లారి జిల్లాలో 1917-18 సంవత్సరములో పేరు విషయమై గవర్నమెంటు వారు 1,61,000 రూపాయలను, ప్రజలవలన 1,57,000 రూపాయలను కూర్చి వ్యయముచేసిరి. కాబట్టి శివరావుగారు చెప్పినట్లుగా ధనమంతయు ప్రజలచే నొసగబడలేదు. సగమునకు సగము గవర్నమెంటు వారిచే నొసగబడెను. ఈవిషయమై ఇంత కంటే నెక్కువకు సహాయము చేయుటకు వలనపడదు. గవర్నమెంటు వారికి బల్లారివంటి జిల్లాలు చాల నున్నవి. గిద్దరావూరు కూడ ప్రభుత్వమువారి తరపున మూట్టాడిరి.

ఎ. ఎన్. కృష్ణారావుగారు శివరావుగారి తీర్మానమును బలపరచుచు నిట్లు చెప్పిరి. లోకలుభోద్ధులను నమ్ముటకు వీలు పడనయెడల తప్పక యితర విషయముల తోపాటు పేరు సంబంధమున విషయములను గూడ వారి హస్తగతము చేయవచ్చును. అట్లు చేసినయెడల తప్పక పేరు జాడ్యమును తగు నట్లు చేసి ప్రజలను పేరుకుండి తప్పించుటకు వీలుపడును. కాబట్టి ఈ విషయములను గురించి లోకలు భోద్ధులకు ఎక్కువ అధికార మివ్వవలయునని నాయభిప్రాయము.

బి. వేంకటపతి రాజుగారు రాజగోపాలాచారియారు గారుచెప్పిన ప్రత్యుత్తరము నామోదించుచు నిట్లు చెప్పిరి. ఇటీవల పేరు సంవర్ధమున మాజిల్లాలో మాకు కొంత అనుభవము కలిగినది. మాజిల్లాములో పేరుతగిలిన వెంటనే ముగ్గురిని పాలిటివారును పోలీసువారును అత్యంత శ్రద్ధవహించి పేరు తగిలినవారిని 5, 6 మైళ్ళ దూరమునకు గొంపోయిరి. పేరు సోకినవారిని మాత్రమేగాక, అపేధిసంతయును భారీచేయించి 500 మంది ప్రాణముల రక్షించిరి.

ఈవిషయములో ప్రభుత్వమువారు కూడ విశేష శ్రద్ధ వహించిరి. శివరావుగారి తీర్మానమును నేనామోదించుకాలము.

సి. క. రామానుజాచారిగారు తీర్మానము నంగీకరించిరి. గౌ. న్యాయవాదాయుక్తాగారు తీర్మానము నంగీకరించలేదు. గౌ. శివరావుగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు గవర్నమెంటువారు బల్లారి జిల్లాలో రెండు సంవత్సరములలోను పేరు నాపుటకు సేమి ప్రయత్నములు చేసికో చెప్పడని కోరెను.

ఈ రెండు సంవత్సరములలో, ప్రజలకు సహాయము చేసి పేరు నాపుటకు చేయుటకు మార్గము లున్నను గవర్నమెంటువారు అట్టి ప్రయత్నము చేయియను చేయలేదు. కలెక్టరుకూడ సేమియు చేయలేదు. ప్రజలు నివసించుటకు ప్రత్యేకముగ ఆశోగ్యరసములు గాని, దేశమును పరిశుద్ధము చేయుట గాని ప్రయత్నింపబడలేదు.

గౌ. శివరావుగారు తీర్మానము నుపసంహరించుకొనిరి.

19 వ తీర్మానము.

(ఎ) జిల్లా మనుషులవలె సలు జడ్జిలను కూడ నియమించు అధికారము హైకోర్టు జడ్జిల కేమనలేననియు (బి) ఉద్యోగముల నిచ్చుట యుద్యోగములనుండి తప్పించుట మొదలగు అధికారమంతయు జిల్లా జడ్జిలకున్నటులనే, సలు జడ్జిలకును, మనుషులకు కూడ ఉండవలయునని, 1878 సం. మదరాసు సివిల్కోడ్ల ఆక్టు నందు మార్పు చేసిన బాగుండునని గవర్నరుగారిని కోరుచు నొక తీర్మానమును గౌ. జి. రంగాచారియారుగారు సహజించిరి.

సి. క. రామానుజాచారిగారు తీర్మానము నామోదించిరి.

గౌ. గిల్లెనుగారు ప్రభుత్వమువారి పక్షమున నిట్లు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి. ఒక హిందూదేశమందే గాక ప్రపంచమందంతటను ఏ ప్రభుత్వమునందైనను ఆ ప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన పెద్ద యుద్యోగుల నందరిని గవర్నమెంటువారి నియమించుట అచారమైనది. అంతయుగాక మదరాసు హై

కోర్టువారును, మదరాసు ప్రభుత్వమువారును ఏకగ్రీవముగా అన్ని విషయములలోను పరిశోధించుచున్నారు. వారియభిప్రాయము ఇదివరకెన్నడును అభిప్రాయభేదము లేదు. ఇకముందు రాబోదు. కాబట్టి ఒకచోర రంగాచారిగారు కోరినట్లు ఈ యధికారము హైకోర్టు జడ్జిల హస్తమునందుంచినను, వారు మాత్రము ప్రభుత్వమువారి నాలోచించకుండ పెద్దయుద్యోగుల నియమించరని నేను నమ్ముచున్నాను" దివ్యుట ఈతీర్మానము నోటు చేయబడినదివలన నంగీకరింపబడలేదు.

రీ సెటిల్మెంటుచేయు నియమించబడిన యుద్యోగులు తాము రీ సెటిల్మెంటు చేయు మండలములందు రీ సెటిల్మెంటు విధానము విషయమున ముగ్గురసభికారులు గల యొక సంఘపు సహాయమునను సలహాలవలన రిపోర్టును తయారు చేయవలసినదను నియమము నేర్పరచునది నను తీర్మానము గౌ. రంగాచారియారుగారిచే ఉపపాదించబడి, నుబ్బరాయలు రెడ్డిగారిచే నామోదించబడినది. ప్రభుత్వమువారి పక్షమున కాద్యోగారు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి.

ఎస్. కృష్ణారావుగారును, చిదంబరవాడమొదలయినవారును బలపరచిరి.

జి. రంగాచారిగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు నిట్లు చెప్పిరి. "ఈ తీర్మానము యొక్క విషయము దేశమున కంతకును సంబంధించినది. కాస్త్యగారు చెప్పిన విషయముల నేనును బాగుగ గ్రహించితిని. ఈ రీ సెటిల్మెంటు అధికారము ఒక యుద్యోగి చేతిలో నుండు దానికంటే ముగ్గురు అసభికారులు కలసిన ఒక కమిటీ యధికారమునందుండుట మేల. ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారు తగు శ్రద్ధ వహించని యెడల దేశమునందళాంతమును అసంతుష్టియు ప్రబలవచ్చును. అట్లు ప్రబలము గాకుండ ప్రభుత్వమువారి తగుచర్య తీసికొనెదరని నమ్ముచున్నాను. ఈతీర్మానము నోటుకు చేయబడి అంగీకరింపబడలేదు.

20 వ తీర్మానము.

కర్నూలు మొదలైన జిల్లాలలో అటవీ పంచాయతీ లభిస్తున్నదివని జిల్లాలలో ప్రత్యేకముగా నీ విషయమును గురించి నాలోచించుటకై యొక ప్రత్యేకోద్యోగి నేర్పరచవలయునను తీర్మానము నుపపాదించుచు శివరావుగారు నిట్లు చెప్పిరి. అటవీ పంచాయతీలు ముఖ్యముగా కర్నూలు జిల్లాలో నెంతమాత్రము లభిస్తున్నది గాంచలేదు. పంచాయతీలు మిక్కిలి దుస్థితిలోనున్నవి. ప్రజలు చిన్న చిన్న అపేధులచెడలెప్పుడు మిక్కిలి భయపడవలసి వచ్చుచున్నది.

వారిజాగ్రహ మెంతయు శోచనీయుగా నున్నది. కాబట్టి గవర్నమెంటువారు దయచేసి ప్రత్యేకముగ నొక యుద్యోగి నేర్పరచి, వానికి తగు అధికారమిచ్చి పరిశోధించియెడల తప్పక అటవీ పంచాయతీలు వృద్ధి చెందగలవు. గౌ. రామయ్యంగారామోదించిరి. ప్రభుత్వమువారి తరపున కాచిమనుగారు ప్రభుత్వమువారిపక్షమున నిట్లు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి. శివరావుగారు కర్నూలు జిల్లాలో ఎందువలన అటవీ పంచాయతీ లభిస్తున్నది గాంచలేదని అడిగినారు.

అటవీ పంచాయతీ లభిస్తున్నది చెందుటకు దేశము వానికి తగియుండవలయును. ప్రజలయందన్యోన్యమును సహకారము నెక్కువగా నుండవలయును. తరువాత అడవులను మేకర్యామి (Grazing ground) క్రింద మార్చుటకు తగినంత అవుసరముండవలయును. చిన్న చిన్న యుద్యోగుల జాగ్రహమును శివరావుగారు హెచ్చుగా చెప్పివారు. నిజముగా శివరావుగారు చెప్పినంతగోల ప్రజలయందు గానపడదు. ఇంతయకాక కర్నూలు జిల్లాలోని గ్రామములకు లందరును సంతుష్టిచెంది సౌఖ్యముగ కాలముగడపుచుండిరి. ఈపంచాయతీలవిషయమై ప్రభుత్వమువారిని నిర్బంధించుట మంచిదిగాదు. సభ యొకను జరుగుచున్నది.

హిందూయిలో ప్రమాణులగు మున్సుఖులలో ఆర్. మెహతాగారు రాబోవు రాజకీయ సంస్కరణములకు గురించి రాజప్రతినిధి మాంటేగు గార్లు జరుపవన్న స్వదేశ సంస్థాన ప్రభువుల సభను గూర్చి యొక విశ్లేషణి బంపియుండిరి. సంస్థాన ప్రభువుల సభవారు నూచించు సంస్కరణము లన్నియు వారి వారి సంస్థానముల యందలి ప్రజల స్వార్థార్థకృత్య కృత్యములకు నన్యాయించును. కావున తత్సభావిషయముల సంస్థానముల ప్రజల కకళ్యమగ తెలియవలసియున్నదనియు, ఈ సభాకార్యక్రమము పై హిందూదేశప్రభుత్వమువారు చేసిన నిర్ణయముల జేయుచో, అవి సంస్థాన ప్రజలకును బోధ్యమై విమర్శియమై యుండగల్గుటకు వారిని ముందుగా ప్రోత్సహించవలసియు మెహతాగారు హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారి విశేషాంగకార్యదర్శికి ప్రాసిరి.

డిప్యూటీయరు నాక ముఖ్యగుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 11:— గత 8 వ తేదీ రాత్రి ఆంగ్ల యుల డిప్యూటీయరు నాకను అనునది డికోని మునిగిపోయెను. ఒకడు గానవచ్చుటలేదు.

ఉక్రెయిను దుర్వని వారికి నిర్ణయమైన సంధిషరతులు

పదార్థముల మార్పు

అమ్యుల్టెగ్రాము, ఫిబ్రవరి 11:—వ్యవసాయక పారిశ్రామిక పదార్థము లభయరాష్ట్రములను మార్పుకొనవలసినదనియు, ఉభయరాష్ట్ర ప్రతినిధులు గల కమిషనువారు మున్ముందుధరలు పరిష్కరింపరనియు జర్మనీయు లుక్రెయిను రాష్ట్రముతోడ నొకప్పుకొనిన సంధియును వివరింపబడినది. జర్మనీవారి వెయ్యిమార్కులు (బంగారు నాణెములు) 462 రాయిలకును, అస్ట్రీయా హంగరీవారి కొయ్యి కోనెములు 993 రాయిలకును సమానము చొప్పున సామ్యు చెలాయడియగును. ప్రత్యేక సంఘ మొకదానిద్వారా పదార్థములు మార్పుజరుగును.

గిడింగు ప్రభువు

లండను, ఫిబ్రవరి 13:—జవరలు ఇ. డి. స్వింటన్, జె. బి. బ్రున్స్టుగాడ్లు తమమనసరింప గిడింగు ప్రభువు సంయుక్తరాష్ట్రములకు విచ్చేసినది వార్తాప్రసము వారు ప్రకటించుచున్నారు.

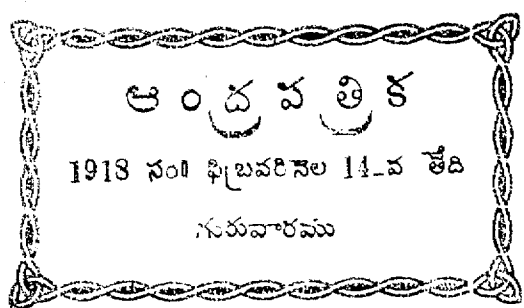
సూతనవలన విధానము.

పోలకుగారు ఖండించుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 11:— గత వత్సరమున అంతిశ్యాభా సభవారు భారతీయులు ఫిజి ద్వీపాంతరము దీవులకు బోవుటకు గాను ఒక విధానము నేర్పరచియుండిరి. ఈ విధానము కలన కలసపోయినవారికి దొరతనమువారి రక్షణము లభ్యమగును. తూర్పుఇండియాసమాజమువారి కడ సుపర్యవించుమై విధానమునకు ప్రతికూలముగ హెచ్చరింపబడుటగా రుపన్యసింపిరి. సామ్రాజ్యలాభములబట్టి విషయములను కాలక్రమమున ఉభయపక్షముల వారును సానుభూతితోడ చర్చించి పరిష్కరించుకొనుట కస్త్యము పై విధానము నవలంబించినందు కలన, బంధక వ్రాతవిధానమును తున్నది విశ మొనర్చినందువలన కలగు హానిలో సహాస్రాంతమైన హాని కలంగ నేరదు అని ఎన్ వెలెంపైకపిరలుగా రనిరి.

నరే షాగ్రంథనైగారు:— నరే షాగ్రంథనైగారి కిటీలల నే నెటువీరద మొసగబడినది. తత్సారవాగ్ధము తెలింకేతి తోటలయందు వారికి విం దొనరించబడెను. ఫిఫ్ కమిషనరు మున్నగు హాద్యోగి వ్యయము, సుప్రసిద్ధ పౌరబృందమును విందున కాహ్వానింపబడెను. తమకోనర్పబడిన సన్మానమునకు కృతజ్ఞతను జూపుచు, తా మొనర్చిన కార్యములు అధికార రీత్యాజరియుండుటవలన జనసామన్యమునకు తెలిసి యుండవలయు, తాము నాగపురమున నున్న స్వల్ప కాలమున ముమ్మారు కమిషనరులపై నితరస్థలముల పంపియున్నారనియు, మున్ముందు తమ్య నాగపురమున కొంతయుగ నుండగిత్తురని కోరుచుంటినియు నైగారు చెప్పిరి. వింగు జనుప్రదముగ నెరవేరదని నాగపురమునుండి తెలియవచ్చుచున్నది.

సామ్రాజ్య కాసనసభ:—సామ్రాజ్యకాసనసభ మరల 20 వ తేదీని సమావేశమగును. సర్ జేమ్సుక్లైవ్ గారు సభ్యత్వ ప్రమాణముల నొనర్చిన పిమ్మట సర్ విల్లియము విన్సెంటుగారు ఋణములకు సంబంధించిన కాసనము, సిని మెటో గ్రామల చట్టముల గూర్చి ఏర్పడిన ప్రత్యేక సంఘములయందు చేర్చుకొన బడుదురు. హిందూదేశమునుండి ఎరువుతియునిలియందుపై పన్ను వేయవలసిన దని ఎన్ డ్లాడి పోల్ గారు ప్రతిపాదించురు. భారతకన్య పు ఋణముల చట్టమున నొక నవరణమును సర్ విల్లియము మేజరుగారు ప్రతిపాదించురు. కాస్త్రు పర్యాలోచన సంఘమున భారతీయుల జేర్చుకొనవలసినదనియు, అస్సాము బంగారో యినుపదారి వ్యవహారములను సడపుట కొక ఆలోచనసంఘము నేర్పరచవలసి యున్నదనియు గౌ. షండాగారు ప్రతిపాదించురు. ఆల్బానోలు మున్నగు నిమగ్నపుల సందర్భమున దొరతనమువారి కెట్టి విధానము నవలంబించుకో ప్రకటించ వలసినదని శిర్మగారు ప్రతిపాదించురు.

స్థానిక స్వపరిపాలన శాఖావ్యవహారము.

విశాలమైన భరితఖండమునకు తరణోపాయము స్థానిక స్వపరిపాలనమునందు సాధ్యమని రాజనీతిజ్ఞులు విశ్వసించుచున్నారు. రిపను ప్రభువు స్థానిక పరిపాలనాంశముల నాటి భారతీయుల కృతజ్ఞతకు పాత్రులైరి. కాని సంస్థాపనలను విమర్శించినపు డవి అధికారశృంఖలబద్ధములై వికసించుటలేదని విదితమగుచున్నది. చెన్నపురి రాష్ట్రమునందలి 1916-17 సంవత్సరపు స్థానిక సంస్థాపనల చరిత్రమును విమర్శించునపు డీభావము ధ్రువపడుచున్నది.

జిల్లాబోర్డులు.

చెన్నపురి రాష్ట్రమునందు 25 జిల్లాబోర్డులు గలవు. అందు గత సంవత్సరమునందు 759 సభ్యులుండిరి. వారియందు 124 అధికారులు 283 పాలక నియోజకులు 352 ప్రజా నియోజకులు. శాసనము ప్రజానియోజకులు మూడువంతు లుండవచ్చు నని నిర్ణయించుచున్నది. కాని ఆచారము సగముమంది ప్రజానియోజకు లుండవలయు నని ఏర్పడినది. కాని 17 జిల్లాబోర్డులందు ప్రజానియోజకసభ్యులసంఖ్య సగమునకు తక్కువగా నున్నది. గత సంవత్సరము నందు దక్షిణకనడ బల్లారి మధుర నెల్లూరు మండలముల బోర్డుల కుపాధ్యక్షుల నెన్నుకొనెడి హక్కును పాలకు లయగ్రహించుట శుభదాయకము. ఈ హక్కును నచరకాలమున శేషించిన జిల్లాబోర్డులకు సయిత మొసగుట సమంజసము.

తాలూకా బోర్డులు

గత సంవత్సరము నందు 96 తాలూకా బోర్డులు పని చేయుచున్నవి. అందు 4648 సభ్యులు గలరు. ఏలూరు చిత్తూరు కడపూరు విశాఖపట్టణము తాలూకాబోర్డుల ప్రెసిడెంటులు ప్రజానియోజకులుగ నుండిరి. గత సంవత్సరాంతమునందు 4 ప్రజానియోజకులు 24 పాలకనియోజకాధికారులు 68 పాలకనియోజకాధి కారులు ప్రెసిడెంటులుగ నుండిరి. 1916 సంవత్సరము నందు తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటులుగ సాధ్యమగునంతవరకు ప్రజానియోజకు లుండవలయు నని తీర్మానింపబడినది. కాని క్రియ జరుగలేదు. చిత్తూరు కడపూరు ఏలూరు గాకను శేషించిన తాలూకాలందు ఉపాధ్యక్షులు ఎన్నుకొనబడిరి. గత సంవత్సరమునందు 1240 సభ్యులు హాజరైరి.

యూనియనులు

గత సంవత్సరమునందు 411 యూనియనులు గలవు. అందు 3918 సభ్యులుండిరి. ఇందు విశేష భాగము పాలకనియోజకులు సభ్యులుగా నుండిరి. అధ్యక్షులు 27 యూనియనులందు ప్రజానియోజకు లుండిరి. గత సంవత్సరమునందు యూనియనులందు 5588 సభ్యులు గూడినవి. పంచాయతుల వ్యవహారక్రమము కొంతవరకు సంత్వప్తి కరముగ నున్నదని పాలకులు ప్రకటించిరి. కాని

యూనియనుల వ్యవహారము సంత్వప్తికరముగ నున్నను దాని వ్యాపకమును జేయ బూనుకొనకుండుటకు కారణములు తెలియకున్నవి.

ఆర్థికస్థితి

గత సంవత్సరారంభమునందు లోకలుబోర్డులకు పంచాయతులకు రూ. 1,76,69,490 నిలువ యున్నది. గత సంవత్సరాయము రూ. 1,79,740,70. ఆదాయము రూ. 1,03,536 పెరిగినది. కృష్ణామండలమునందు రాబడి 16 లక్షల రూప్యములు. అందు 2 లక్షలు రైలుమార్గమువలన వచ్చినలాభము చేరియున్నది. లోకలుబోర్డుల ఆదాయమునందు కృష్ణామండలము మొదటిదిగ నున్నది. గత సంవత్సరము లోకలుబోర్డుల వ్యయము రూ. 1,71,47,429 లు. యుద్ధమువలన వ్యయమునందు 20 లక్షల రూప్యములు తగ్గినవి. గత సంవత్సరాంతమునందు రూ. 1,84,96,131 నిలువ గలను. అందు రైలుసెన్సునకు సంబంధించిన ద్రవ్యము రూ. 1,17,59,375 కలదు. యుద్ధమువలన లోకలుబోర్డులకు ద్రవ్యప్రాప్తపత్తి తగ్గినది. లేండుసెన్సు రూ. 1 కి అణావంతునను రైలుసెన్సు మూడుకానులవంతునను సామాన్యముగ వసూలు చేయబడుచున్నది. ఆదాయమునందు లేండుసెన్సు రూ. 62,16,226, రైలుసెన్సు రూ. 7,80,332, ఇండ్లపన్ను రూ. 9,48,181, విద్య రూ. 20,52,990 వైద్యము రూ. 4,13,149, పశ్యాదులు రూ. 9,66,154, బల్లకట్టులు రూ. 2,42,176, వృక్షములు రూ. 5,36,683, టోలుకేలులు రూ. 19,04,117. రాష్ట్రీయాదాయము రూ. 41,69,936 మొత్తములకు సాధనములు. లోకలుబోర్డుల పన్నుల 1 కి సగుటున 0-4-8 వంతున వసూలు చేయబడినది. గోదావరిమండలమునందు 0-7-1 కృష్ణామండలమునందు 0-6-10 చొప్పున ను వసూలు చేయబడినది. వ్యయమునందు విద్యకు రూ. 29,69,378, వైద్యమునకు రూ. 9,27,612, పారిశుధ్యమునకు రూ. 12,57,214, క్రజోపయోగకార్యములు రూ. 77,19,753 బాటలకు రూ. 58,47,028, ఉద్యోగస్థులకు రూ. 5,72,260, మరమ్మతులకు రూ. 10,11,765, కట్టడములకు రూ. 8,60,950 వ్యయము చేయబడినది.

ఆదాయమునందు విశేషభాగము సామాన్యముగ గ్రామములవలన నుత్పన్నమగు చున్నది. కారణము భూమిసెన్సు ఆదాయమునకు ముఖ్యధారము. అయినను వ్యయమును గమనించినపుడు గ్రామములు స్వల్పలాభమును బొందుచున్న విషయము విదితమగుచున్నది. గ్రామస్థుల జీవమున కవసరమైన సాధనములు పారిశుధ్యము, నీటివసతులు, రాకపోకలకు బాటలు. గత సంవత్సరమునందు గ్రామములకై 91 మైలులదూరము గల బాటలు నిర్మింపబడినవి. బాటల మరమ్మతునకై గ్రామములందు మైలునకు రూ. 90, తాలూకాలందు రూ. 129, జిల్లాయందు రూ. 239 చొప్పున వ్యయము చేయబడినది. మొత్తమున గ్రామముల బాటలకై రూ. 5,31,872 మాత్రము వ్యయముచేయబడినది. గ్రామములకు నీటివసతి లేనందునను పారిశుధ్యస్థితి బాగుండనందునను వేలకొలది జనులు పీశూచివాత బడియపమృత్యువు పాలగు చున్నారు. ఈ దురవస్థ తొలగినగాని స్థానిక పరిపాలనమువలన ప్రజలకు ప్రయోజనము గలుగదు. జనులకు వారు చెల్లించెడి భూమిసెన్సు సందు కొంత భాగమును స్వస్థలోపయోగమునకై వినియోగించుట కధికార ముండినగాని గ్రామపారిశుధ్యము బాటలు బాగుపడుటకును ప్రజలు శుభ

స్థితియందుండుటకును నవకాశములు గలుగవు గతసంవత్సరమునందు అనధికారసభ్యులను జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటులనుగ నియమించుటకు పాలకులు పక్రమించుట ప్రశంసనీయము. ఈమార్గమునతి వేగముగ పాలకులవలంబించుట శ్రేయస్కరము. గుంటూరునందు తాడికొండ వేంకటరత్నముగారు గాజుల వెంకయ్యగారు జంపాల వేంకటసుబ్బయ్యగారు ధర్మసత్రములను గట్టుటయును తునిరాణిగారు రూ. 30,000 వ్యయముచేసి తునియందు శ్రీవైద్యాలయమును నిర్మింప బూనుటయును ప్రశంసనీయము. పత్తి శ్రీనివాసరావుపంతులు, పద్మమన్నాటి నరసింహముపంతులు, అమృతర్ల కృష్ణారావుపంతులు బి. నారాయణమూర్తి పంతులుగారు జిల్లాబోర్డుల ఉపాధ్యక్షులుగాను, ఆదిమూర్తిరావు, దొరస్వామి అయ్యంగారు, పట్టాభిరామారావు పంతులు, వేమూరి వేంకటసుబ్బారావు పంతులు, కూర్మా వేంకటరెడ్డినాయుడు, సయ్యముస్తఫ సాహెబు బహదూరుగారు తాలూకాబోర్డుల కధ్యక్షులుగను నిర్వహించిన కార్యభారమునకు పాలకుల కృతజ్ఞతకు పాత్రులయిరి.

చెన్నపురి కానసభ.

“మండల పరిపాలనమునకు సంబంధించిన సకల శాఖల యందును లోకలుబోర్డుల యభిప్రాయములను దెలుపుటకు వీలగునటులు లోకలుబోర్డుల చట్టమును సవరణ చేయవలయును” అను తీర్మానమును రామచంద్రరావు పంతులుగారుపాదించిరి. ఈ తీర్మానావసరమును చిరకాలము నుండియును అనధికారసభ్యులు నివేదించుచున్నారు. గోపాలకృష్ణ గోకలెగారు సామ్రాజ్య శాసనసభయందు దీవిషయమై యొక తీర్మానమునుపాదించిరి. కాని యధికారుల యంగీకారమును బడయలేదు. మండల పరిపాలన మంతయును మండలాధీశ్వరుని వశమునందున్నది. భరతఖండమునందలి మండలాధీశులు సంపూర్ణనిరంకు శాధికారులు. వీరి యధికారము నియమితమైన గాని రాజ్యాంగ సంస్కరణములవలన స్థానిక స్వపరిపాలనమునందు ప్రజాభిప్రాయములు వ్యాపకమును గాంచనేరవు. అధికార విభజన పంచాయతి సభ యెదుటను సాక్ష్యము నిచ్చిన యనధికారు లందరును నీ భావమును దెలిపిరి. లోకలుబోర్డులు కేవలము సలహా సంఘములుగా నుండిన ప్రయోజనము గలుగదు. రాజ్యవ్యవహారమును నడుపుట కధికారముండిన గాని ప్రయోజనము గలుగదు. ప్రజలకు రాజ్యాంగములందనుభవము గలుగుటకు లోకలుబోర్డులు రంగస్థలములని అధికారులు తెలిపియుండిరి. కాని నేర్చుకొనదగిన వ్యవహారములందు వాటికి ప్రవేశము గలుగకున్నది. లోకలుబోర్డు చట్టములను సవరించుటకుపక్రమించిన సమయమునందు రామచంద్రరావుగారి తీర్మానభావమును నామోదించుట యుక్తముగ నుండును. ఈ తీర్మానమును అమృతర్ల కృష్ణారావు, నరసింహఅయ్యరు, కె. ఆర్. వి. కృష్ణారావు, రంగారావులు, అమ్మదు తంబి మారక్కయ్యారు, శివరావు, రామయ్యంగారు, యాకబుహసను, వేంకటపతిరాజు, చిదంబరనాథ మొదలియారుగారులు బలపరిచిరి. మారక్కయ్యరుగారు లోకలుబోర్డుల చట్టమును సవరించుట వలనను బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర భేదములు హిందూ మహమ్మదీయ కలహములు గలుగనేరవని తెలిపిరి. యాకబుహసనుగారు కాలానుగుణ్యముగ సకల సంస్థాపనలు సంస్కరింపబడుట యవసర

మని తెలియ జేసిరి. అనధికార సభ్యులు చట్టమును మార్పులు వలనను పరిపాలనమునందు ప్రజలకు సౌకర్యము గలుగును గాని కష్టములు గలుగవని చెప్పియుండిరి. కాని రాజగోపాలాచార్యులు గారు మొహమ్మదు అజిద్దీను సాహేబు గారు రామచంద్రరావుగారి తీర్మానమును ప్రతిఘటించిరి. రాజగోపాలాచార్యులుగారు తీర్మానము నామోదించుటవలనను పరిపాలనచక్రము శిథిలమగు ననియును ఇదివరకే వితండ్ వాదము విశేషము గల దనియును సవరణ పరిపాలన సౌకర్యమున కనుకూలించదనియును తెలియజేసిరి. అజిద్దీను సాహేబుగారు వారికి 30 ఏండ్ల యనుభవమునుబట్టి మార్పువలన ప్రయోజనము గలుగదని నిర్ణయించిరి. అజిద్దీను సాహేబుగారు రాజ్యాంగముల నధికారదృష్టితో ముప్పుదండనుండియును నవలొకించిరి గాని ప్రజాదృష్టితో నవలొకించలేదు. ప్రజాదృష్టితో విషయవిమర్శనమును జేసిన యధికారులకును నూతన దృక్పథ మేర్పడగలదు. విచారాంతమునందు రాజగోపాలాచార్యులగారును గవర్నరుగారును రామచంద్రరావుగారి భావములుచిత్రితని సత్కరింప బడు నని యభిప్రాయ మొనంగిరి. రామచంద్రరావు గారు తీర్మానము నుపసంహరించుకొనిరి. సమ్యుతులను నైకొనినపుడు తీర్మానముటబిహేవుట లభ్యము. రాజకుమార కళాశాలను స్థాపించువిషయమై రంగాచార్యులుగారు పునపాదించిన తీర్మానమును వాదప్రతివాదములు ముగిసిన తరువాతను రంగాచార్యులుగారు తీర్మానము నుపసంహరమును జేసిరి. సర్. అలెగ్జాండరు కాడ్వె గవర్నరుగారి ప్రసంగముల ధోరణిని గమనించినపుడు పాలకులు రాజకుమార కళాశాలస్థాపితమైనపుడు ద్రవ్య సహాయమును జేయుట కుమ్యక్తులై యున్నారని విదితమగుచున్నది. ఎంత సహాయము చేయవలయును ఏవిధముగ జేయవలయును తెలిసినపుడు విమర్శనమునకు బూనుకొనుట యుక్తము. ప్రజల ద్రవ్యమును శ్రీమంతుల ప్రత్యేక లాభమునకై వినియోగించుట మాత్రము యుక్తము కాదని తోచుచున్నది.

జాతీయమహాసభావసంఘము.

జాతీయ మహాసభావ సంఘము ఈ మాసాంతమునందు ఢిల్లీయందు సమావేశము నిర్ణయంప బడినది. ఆ సమావేశమునందు జాతీయ సభాధర్మముల వ్యాపనమున కవసరమైన విషయములు చర్చింపబడును. ఇంగ్లాండునకు పంపిడి రాయబారమును గురించినను రాయబారమునం దుండగల వారిని గురించినను వారి వ్యయములను గురించినను యోచింపబడును. కాంగ్రెసు లీగు కథానము నాచరిణము నందు తెట్టుటను గురించి మహాత్మాజీయులు తెలిపిన యోచనలు సయితము విమర్శింపబడును. ఈ సమావేశము ముఖ్యముగాన నాంధ్రప్రదేశ్విభాగ సయితము లోవుట కేర్పాటును జేయుట యుక్తము. ఆంధ్రరాష్ట్రావ సంఘ మితవరకును ఏర్పడలేదు. ఆయోర్పాటున కాటంగములు గలుగు ననుటకు సూచనలు గలవు. ఏ విధమున నైనను నీయిబ్బందులనుగడిపి యుపసంఘ సభ్యుల నేర్పాటు చేయుట యుక్తము. ఈ సందర్భమునందు బాలగంగాధర తిలక్ విసినచంద్రపాటుగార్ల విషయమై అమృతబహు పత్రిక చూపిన యధ్యంతరము గమనార్హము. ఈ దేశ భక్తులకు పంజాబు రాష్ట్రప్రజేశము నిషేధింపబడినది. అనిషేధమును తొలగించుటకై నాయకులు ప్రయత్నించుట యుక్తము.

ఆంధ్రరాష్ట్రావసంఘము.

ఫిబ్రవరి 17 వ తేదీన తెజవాడ యందు ఆంధ్రరాష్ట్రావ సంఘము సమావేశమగునటులు నిర్ణయంపబడినది. కార్యదర్శి కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు కార్యనిర్వాహ

మును ప్రకటించిరి. కాని తెజవాడ ప్రస్తుతము వ్యాధి ప్రారంభమై యందుటవలనను రాష్ట్రావ సంఘమునందు సభ్యులధికముగ జేరవలసిన సభా సమావేశము వాపుట యుద్దిమా యని వెంకటప్పయ్య పంతులుగారికి సందిగ్ధము గలిగినది. వ్యాధి ప్రారంభమైన తెజవాడకు సభ్యులు విశేషముగ రాకపోయిన సభా సమావేశము దుర్లుభమగును. ప్రయోజనము లేకుండును. ఈ కారణములవలన సభా సమావేశము నిలుపుదల చేయుట సమంజసమని తోచుచున్నది. సభను నిలుపుదల చేసిన పక్షమున నీ మాసాంతము నందు నెల్లూరునందో చిత్తూరునందో మరొక ప్రజేశమునకో సభాసమావేశము కేర్పాటులను జేయుట యవసరము.

భౌషాప్రయుక్త రాష్ట్రము-అమృతబహు పత్రిక.

అమృతబహు పత్రిక బి. సరసింహేశ్వర శర్మగారు వైతీర్మానమును నవనవకాల సమయమునం దుపపాదించిరిని ప్రాయచున్నది. ఇత రాసధికార సభ్యుల నిరాకరణమును గమనింపక శర్మగారు తీర్మానము నుపపాదించిరిని ప్రాయచున్నది. ఇది సత్యమైన శర్మగారి యాచరణమునకు మహా దుర్మైన కారణ ముండియుండును. సమయజ్ఞుడైన శర్మగారు నిర్లక్ష్యముగ భౌషాప్రయుక్త రాష్ట్రము నుపపాదించి యుపహాగ్యమునకు పాలుగాదలచిరిని నమ్ముటకు వీలులేదు. ఇతర భావలను మాటలాడెడి వారంత యభోగలిప్తాలైనను సమ్యక్ బహుపత్రిక కిమియంతయైనను సానుభూతిలేదు. కంగభావను మాటలాడెడి సిల్లెటు నోకపాలి మండలములవారికి మాత్రము దైర్యమును సానుభూతిని తెలుపుచున్నది. పాలకుల కీర్తివిషయమై ప్రతిపాటికాభిప్రాయము లేదను సిద్ధాంతము నై మండలములవారికే కాకను అన్నిప్రాంతముల వారికిని దైర్యమును గలుగజేయగలదు.

బ్రగాంజ దొరసాని-మోనయ్యాచన.

బ్రగాంజా యను యూరపియను యువతి అన్యతము లను ప్రకటించి ధనమును యాచించుటయును సత్యము బహిరతమై యామె కీక్షుచు బొందుటయును పత్రికా పాఠకులకు విదితము. ఈ సందర్భమునందు దండనాధికారి అధినెలగాని ప్రాసినవ్రాత లప్రస్తుతిపదములను తెలుపుచున్నది. అన్నములేకను ప్రాణాపసానస్థితియు నున్నటులు పరితపించెడి యాచకుని స్థితిగతులను గమనింపటకవలసి ననకాశములుండవు. పదుగురు వలన మోసపోయినను మెకడినునిరక్షించుట మహాత్కార్యము. దండనాధికారి ఈ పవిత్ర ధర్మమును గ్రహింపకను అప్రస్తుత ప్రసంగమునకు బూనుకొనుట యసంగతము.

వృత్తాంతములు

సర్. కె. జి. గుప్తగారికు 30 తేదీన వజ్రుని యను కొనుచున్నాడు.

అలహాబాదు నగరమున కుంధమేహోత్సవము జరుగుచున్నది. ఈ మాసాంతముతోడ సుత్సవము ముగియును. ఉత్సవము జూడవచ్చిన వారలలో భూపేంద్రనాథ బాసుగారికరు.

శ్రేణిది గవర్నరు మార్షిన్ గారి యాధిపత్యముక్రింద పురమందిరమున విద్యార్థులు నాటకమును ప్రదర్శించిరి. నాటకమునకు జమయైన వెయ్యిరూపాయలును యధికారమున దిక్కులేని పిల్లలనిమిత్తము వినియోగమగును.

తెంకూరు నగరమున 18 వ తేదీన పౌరాణిక సమాజమువారు గుభగావించిరి. సభకు రెసిడింటు జెగల్. వి. కాబ్ గారధ్యక్షత వహింప, స్థానిక పరిపాలనమును గూర్చి మహారాజువారి కళాశాలలో పండితు లగు రాధాకృష్ణమహాకర్షి గారుపవస్థించిరి.

పారిశ్రామికసంఘము:- బర్మానుండి సంఘమువారు 126 తేదీ రాత్రి కలకత్తాకువిచ్చేసి, మరునాడు పారిశ్రామిక పారిశ్రామిక కేంద్రముగూర్చి విశ్వవిద్యాలయపు కమీషనువారి తోడ వచ్చిరి. సంఘమువారు తమ దర్శాపురు ముగించి యున్నారు. ఇక రిపోర్టును తయారుచేయుదురు. సంఘమువారు ఏప్రిలు 15వ తేదీవరకు కలకత్తాలోనుండి పీపుట్ట సింలాకుపోయి అచట సభ్యులందరు చర్చించుకొని, దొరతనము వారికి తమ రిపోర్టును సమర్పించుదురు.

మైనూరు ఆర్థికమహాసభ విద్యాసంఘమువారు దొరతనమువారికి నూతనముల నొసర్చిరి. నిమ్మ జాతుల విద్య నిమిత్తములయు, వాగరికత యందు వెతుక బడియున్న తెగల నభివృద్ధిలోనికి గొనివచ్చుటకు దొరతనవారు గత కర్నూరును సుసగిన లక్ష్యముగాక మరి యేమిజేల నొసగవలసిన దనియు సంఘము వారు చూచించిరి.

హిందూజాత సేవాయందలి కన్యకులగు గొల్ల శ్రీనివాసు శాస్త్రిగారు పూనానగరమునకు విచ్చేసియున్నారు. గోఖలే గారి ప్రచార కార్యక్రమమును కొనసాగింప వీటిట హిందూజాత సేవకు దనుమెక ఆంగ్లపత్రికను స్థాపించుట. పత్రిక వారమునకు రెండుసార్లు ప్రకటింపబడును. గోఖలే మహాశయుని మృతదినమగు 19 వ తేదీన పత్రిక ప్రారంభమగును.

దొమ్మి కేసులో తీర్పు:- గతమాసము 29వ తేదీన కొందరు బొంబాయిలో యంత్రకాల లాంఛనప్రజేశమునకు బోయి అట దుకాణముల దోచుకొనిరి. ఈ సందర్భమున 29 రైజె బొంబాయి మేజిస్ట్రేటుగారియొద్ద కేసుచేయబడెను. మేజిస్ట్రేటుగారు రిమండయిలకు విడిచిపెట్టి యవలగు 4వ ముద్రయిలకు బెబ్బలు గొట్టిందిరి. రిక్కి-నవారికి కారాగృహవాసము నెట్లయింప బడెను.

అఖిలభారత హిందీసాహిత్య సమ్మేళనము:- ఎనిమిదవ అఖిలభారత హిందీ సాహిత్య సమ్మేళనము ఈ సంతకర్షర మార్చి నెల 29, 30, 31 వ తేదీలకు ఇందూరులో మహాత్మా గాంధీగారి యధ్యక్షత క్రింద జరుగును. వై సమ్మేళనమునకు బోవువారు అవ్వాససంఘ కార్యదర్శిగారికై ప్రాసినవో భోజన సదుపాయము మున్నగు సదుపాయములకు ఏర్పాటులు చేయబడును. ఈ సందర్భమున హిందీ భాష గ్రంథప్రచురము కూడ జరుగును.

బంగాళీ లిరువురు బందిపోటు నొసర్చి యత్నించుట:- మార్చు కంపెనీలో నుద్యోగి యగు లలిత మోహనుదాసు అను నతడును, కాలిపాద అను నింకొకడును బందిపోటు మొనర్చి యత్నించినటులు రాజధాని ప్రధాన మేజిస్ట్రేటు (కలకత్తా) యొద్ద కేసు చేయబడెను. దొంగతనము నొసర్చి పీరియపురును గత నెల 27 వ తేదీ ని మార్చు కంపెనీవారి కాలలనుండి యొక పిస్తోలు నపహరించిరి. మొదటిముద్రయి తర నేరము నొప్పకొనెను. ఈ కేసు 20 వ తేదీ ని విచారింపబడును.

దగా నేరము:- సి. దబ్బ్యు. వెన్నెను అను నతడు, రెండవ రైప్టి నెంటు జేవమును ధరించి, తాను ఆయుధనిర్మాణ శాఖవారి ఏజెంటునని చెప్పుకొనుచు అక్టోబరు నవంబరు మాసములయందు కొన్ని వర్తకసంఘములకడకు పోయి మోసముచేసెని రాజధాని ప్రధానమేజిస్ట్రేటు గారియొద్ద కేసు చేయబడినది. తాను దోషిని ముద్దయి యెప్పికొనెను గాని ఫిర్యావీ లాతడు రెండవ రైప్టి నెంటు కాదనియు, వై శాఖవారి ఏజెంటు కాదనియు రుజువుచేయవలసి యున్నదని మేజిస్ట్రేటు గారు వై యొప్పవల నంగీకరించిరి కాదు.

అల్ ఇండియా కాంగ్రెసు కమిటీ:- ఈ సంఘమువారు 23 వ తేదీ ని ఢిల్లీనగరమున సమావేశము కానున్నారు. ఈ సందర్భమున "పత్రిక" యిటుల ప్రాయచున్నది:- పంజాబు దొరతనమువారు లోకమాన్య తిలక్కు పాలుగార్ల తరు రాష్ట్రమునకు రామాదవని నిధించియున్నారు. ఈ తరచింకను రద్దుచేయబడలేదు. ఆచూకీయు లీసభకు విచ్చేయువారు. కలక సంఘమువారు వై యుక్తపురు లద్వ్యజ్ఞి చేయించుటను గూర్చి ప్రశ్నమునపరి బూనకలయును. ఈ కర్నూరపురుహ సభ ఢిల్లీలోననే జరుగుచున్నది. కాన వైచర్య యత్యాకర్షకము.

చెరు తుపాకిని ఉపయోగించినందున కడిగిన ఆపాయము:- కొలంబోలో నైరుతి పీఠము అనువాడు గతనెల 27-న తేదీని గ్రామికులు తెలియకంక ఉండినపుడు నపుకరు వాదోచు లే కొబ్బరికాయలకు తీయటవల్ల కోపమువచ్చి వారిని చంపివేయుట కొక చెడు తుపాకిని ఉపయోగించెను. తుపాకి ప్రేల్చబడిన తక్షణమే గండు తుపాకి వెనుక భాగము నుండ బోయి (పే) వారి ఎవరుకంటిగుండు మెదడులో ప్రవేశించెను. వారి తలదండ్రు క తక్షణమే కొలంబో జనరల ఆసుపత్రిలో బడ్డై రి. గత యాదివారమునకు కతడు తీరించియుం; అనాటి సానంకాలము యాగుపత్రికా పురణించెను.

స్థానిక వార్తలు

(-)-

తహాయిలోటీసు:-- కొలంబోమారుగ దక్షిణ ఆఫ్రికాకు పంపబడు తహాయి ఈ నెల 18 వ తేదీ సాయంత్రం 6 గంటలకు చెన్నపురి జనరలు తహాయిలోటీసులో గట్టిపెట్టుబడును.

భగవత్ గీతోపన్యాసము:-- భగవత్ గీతా 19 వ ఉపన్యాసము నేటి సాయంత్రం 6 గంటలకు మహారాష్ట్రవైద్యులకు బ్రహ్మశ్రీగజే శాస్త్రియారుగారు చింతా ద్రిపేట నుండువారి ఆగ్రహారము వీధి నెం 8 కు గృహములో చెప్పారు.

మణియొక భగవత్ గీతోపన్యాసము:-- ఈ నెల 17 వ తేదీ యాదివారముదయము 8 గంటలకు ఎన్యూరు లో పిరాస్వామిశిల్పిని నెం 4/4 రు వ గృహమున స్వామి సర్వానందముగారు భగవత్ గీతోపన్యాసమును చెప్పారు.

గాంధీజీ స్మారక విద్యావిషయక సంఘము:-- ఈ నెల 15 వ తేదీన వైపాకళాల, మండిరములో ఎస్. కృష్ణమూర్తి ఆచార్యులు, బి. పి. ఎస్. జి. గారు స్కూలు ఫంక్షను విద్యార్థుల అధిక్షాపకముతో 'క్రాంతి రాజ్యము' అను విషయమును గూర్చి ఉపన్యసించెదరు.

మేడవైకుండి పడుట:-- గత ఆదివారము కలకత్తాలో క్లయపు వీధిలో నొక మేడవై పని చేయుచుండిన ఇద్దరు మాలీలు ప్రమాదమున క్రిందపడిరి. వారిలో నొకనికి తలపొడ కణనమైన గాయము తగిలెను. రెండవవారి దండ కోసుకు పోయినది. వారిరువురును తక్షణమే యాసుపత్రికి పంపబడిరి.

న్యూఢిండియా ధరావతు కేసు:-- ఈ కేసు ఈ నెల 27 వ తేదీన విచారణ జరుగును గాన ఆ తేదీనాటికి కోర్టునకు రావలసినది అనిపి. కె. లిలాంగుగారికి తిరిగి క్రొత్త నోటీసు బొంబాయి రాజధాని ప్రధానమేజిస్ట్రేటుగారిద్వారా పంపుటకు చెన్నరాజధాని ప్రధానమేజిస్ట్రేటుగారు క్లరు వొనగిరి.

చెన్నపురియందలి మరణముల సంఖ్య:-- ఈ నెల 8 వ తేదీ మొదలు 9 వ తేదీ అంతము వఱకు 1 పాశ్చాత్యుడు, 7 గురు యూరేషియనులు, 24 భారత క్రైస్తవులు, 870 హిందువులు, 86 మహమ్మదీయులు చెన్నపురిలో మరణించిరి. మొత్తమున 465 మరణములు సంభవించినవి.

శ్రీవాల్మీకి రామాయణము తత్వార్థము:-- నేటి మొదలు (14-2-18) ఈ నెల 18 వ తేదీవఱకు అనుజయము రాత్రి 7-45 నిమిషములు మొదలు 9 గంటలవఱకు వైవాపీటలోని శ్రీరామానుజము విజయ విలాసమందిరమున శ్రీవేరంబయ్య వాస్తవ్యుల వార్షిక రామాయణము యొక్క తత్వార్థమును చెప్పెదరు.

యోగ్యతా పత్రము:-- ఈ పత్రము చెన్నపురి లో జరిగిన పరిశ్రామిక పన్నుప్రదర్శనములో బొంబాయిలో గల కామియారు బాంస ద్రవ్యముల కంపెనీవారిచే దయ్యుగానింపబడిన కామియారు తలనూనెకు, ఓటోమోటార్లకు ఆత్రుతకును యోగ్యతాపత్రము లొసంగబడినది. కంపెనీవారు మాకు ప్రాసెడి.

చెన్నపురి ఆంధ్ర సభవారి ఆతిథ్యము:-- ఈదినము (14-2-18) సాయంత్రం 6 గంటలకు దివాన్ బహదూర్ కలకల రామానుజం శ్రీనివాసుడు, గౌరవనీయులగు కొమ్మి రెడ్డి సూర్యనారాయణమూర్తి సాయనగుగారు భగవత్ గీతాని పాఠమును వారిచే దివాన్ బహదూర్ కలకల రామానుజం గౌరవంపబడినందున వారి భగవత్ గీతా నేటి సాయంత్రం 6 గంటలకు సభా భవనమున (ఆంధ్రాభిమాని, 9 బోర్డో) చెన్నపురి ఆంధ్రసభ సభ్యులు మిత్రహరచియ్యచేయ నిర్ణయించిరి.

ఆరోగ్య శాస్త్రోపన్యాసము:-- 16-వ తేదీ ఈ వారము మధ్యాహ్నమున మునుకుంటలకు మాంటుకోడ్డలో కెప్టెన్ డాక్టర్ పోస్టాపేసుకు శేరువను 1/89 నెంబరుగల ఆయుర్వేద కళాశాలా భవనమున నాయుర్వేద కళాశాలా విద్యార్థి సంఘ సమావేశము జరుగును. అందు విద్యార్థులచే స్వస్థ వృత్తియును గురించి యుపన్యసించుటను, డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం. గా గ్రామసాధి పర్యాయ వహించును.

ఎస్. పి. సి. ప. దశుప్రదర్శనము:-- ఇటీవల గవర్నరుగారి యొక్కయు, పెంటండు సలిగారి యొక్కయు ఆదర్శక్రింద జరిగిన ఎస్. పి. సి. ప. పశుదర్శనమునకు సంబంధించిన ఛాయాపటములు 8 రత్నాకంపెనీ వారిచే తయారు చేయబడినవి మా కార్యాలయము నలంకరించినవి. ఇందు ముఖ్యప్రదర్శనా భాగమునందు ప్రదర్శింపబడిన వివిధజాతి పశువులు సతి మనోహరముగ చిత్రంపబడియున్నవి.

చెన్నపురి కార్పొరేషను:-- చెన్నపురి కార్పొరేషను సభాసభ్యుల సమావేశము ఈ నెల 19-వ తేదీ సాయంత్రం 5-15 నిమిషములకు రిపసు భవనములలో జరుగును. స్టాండ్లింగు కమిటీ సభ్యులను ఎన్యూకోనట, అమింజకరై నరి యహాడల్ గ్రామములలో కార్పొరేషను నివేళులములను యేమి చేయునని తీర్మానించుటకు కార్పొరేషనువారిచే నియోగించబడిన కమిటీవారు వైనివేళులముల గూర్చి వ్రాసిన రిపోర్టును ఆలోచించుట మున్నగు పనులు ఆ దినమున వై సభలో జరుగును.

గుమస్తా యజమానుని దగాచేయుట:-- ఎస్. పి. ఆర్. ఎస్. నాగప్పసెట్టి అనునొక కమిషను ఏజెంటు యొద్ద గుమస్తాగా నుండిన జి. నుదర్శనఅయ్యంగారను నతడు గోవిందస్వామి సెట్టియారు మఱి ఇద్దరు ఇతరులవల్లను 4728-8-8 రూ.లు కమిషను జరుచేసి 3050 రూ.లను మాక్రమె చికాలోజనుకట్టి మిగిలిన ద్రవ్యమును తనస్వంతభర్తులకు వినియోగ పరుచుకొనెను. నాగప్పసెట్టిగారు తన గుమస్తావైకుండేసిరి. రాజధాని ప్రధానమేజిస్ట్రేటుగారు కేసు విచారణ జరిగించి నేరస్థునికి 1 సంవత్సరము కఠినశిక్షయు చెయ్యి రూపాయలు జాబ్బానాయు విధించి జాబ్బానాద్రవ్యము చెల్లించబడిన తక్షణమే నష్టపరిహారముల క్రిందనే కెట్టిగారికి 7 వందల రూపాయ లియ్యబడుటకు మేజిస్ట్రేటుగారు ఆజ్ఞయొసగిరి.

నవదుమండిన మోటారు బండినుండి క్రిందికి దుముటుట:-- సింహళములో ఖాండినగరపు కైలునుండి విడుదల కాబడిన ఖయిదీరదారులుటకు వారి సోదరుడు తెల్ దెవియూ గ్రామమునుండి ఒక మోటారుబండిలో ఖాండి నగరమునకు బోవుచుండెను. మోటారుబండి కొంతదూరము పోవునప్పటికి ఖయిదునుండి విడుదలకాబడిన వాడు తన స్వగ్రామమునకు బోవుచుండెను. వానిని చూడవచ్చుచుండిన వానిసోదరుడు ఆతురతతో తనసోదరుని పిలిచి వానిని కాగలింపుకొన వలెనని యువారిలోగలసి తిరిగి వెళుటకు బోవలయునను బాంధవో నతడు తనతోడి ప్రయాణికుల యొక్కయు, బండినడపు వారియొక్కయు ప్రేరేపణలను అలక్ష్యపెట్టి బండినుండి కిందికి దుముకెను. బండివెళుక చక్రములు వారి మీదనుండి ప్రోయినది. వానికి తక్షణమే మరణము సంభవించెను.

కులశేఖరపట్టణము పార్శ్వకేసు:-- తిరునల్వేలి జిల్లాలోని కులశేఖరపట్టణమున కొక మహమ్మదీయ యువకుడు లక్ష్మీకారియగు తన మామగారి ద్రవ్యమున కాపడెడి తన నపుకకు సహాయముతో దన మామగారిని పార్శ్వ కానించెను. తిరునల్వేలి న్యాయస్థానమువారు పాంతకు లిరువురును మరణశిక్ష విధించిరి. ఆ తీర్మానముపై చెన్నపురి హైకోర్టులో ఆపీలు చేయబడినది. మొన్నటిదినమున (12-2-18) ఆపీలు హైకోర్టు ఫయలులో తేల్చుకొనబడినది. పాంతకులలో నొకడు గొప్పకుటుంబములోనివాడగుటచేతను బాహునమోద విడుదల నిమిత్తము దరఖాస్తు చేయబడనందునను, ఆపీలు విచారణ సాధ్యమగునంత త్వరలో ముగించుటకు నిర్ణయించి రికార్డు నిమిత్తము తిరునల్వేలి న్యాయస్థానమువారికి హైకోర్టువారు వ్రాసిరి. ఆపీలు విచారణ పాంతకుగనకును పాంతకుల కట్టి ఖయిదు శిక్ష విధింపబడవలెనో హైకోర్టువారు తీర్మానించ తేను.

ఫోర్టు నెంటుజూరి గెజెటు

నూడలూరు తిమ్మప్పగారు బల్లారి మ్యూనిసిపాలిటీ ఉపాధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి.

వెల్దాపురము మ్యూనిసిపల్ సభాసభ్యులుగ నలగునని వోట్ల మూలమున ఎన్నికొనబడుటకు ఆజ్ఞయైనది.

వైకుంఠా నిండియున్న బల్లారి అనంతపురము జిల్లాల వారు కర్నూలు జిల్లా నందియాల్ తాలూకాలోని శ్రీ శైలమునకు మహాశివరాత్రి ఉత్సవమునకు పోగూడదని ఆజ్ఞ అయినది.

వైకుంఠా నిండియున్న బల్లారి, అనంతపురము జిల్లాల వారు కర్నూలు జిల్లా నందియాల్ తాలూకా మహాశివరాత్రి ఉత్సవమునకు పోగూడదని ఆజ్ఞయైనది.

అనంతపురము జిల్లాలో వైకుంఠా నిండియున్న ఫలములనుండి ప్రజలు వైజిల్లాయందలి తాడిపత్రితాలూకాలోని చిన్నప్పపురములో జరుగబోవు అశ్వరథము ఉత్సవము నకు పోగూడదని ఆజ్ఞయైనది.

వైజిల్లాలో వైకుంఠా నిండియున్న వారు వైజిల్లా మదకాళి తాలూకా హేమవతిగ్రామమునకును సిద్ధేశ్వర స్వామి ఉత్సవమునకు పోగూడదని ఆజ్ఞయైనది.

అనంతపురము జిల్లా గుత్తితాలూకా ఉరవకొండ గ్రామములో వైకుంఠా నిండియున్న దాని వృద్ధి ఆదచివేయుటకు కోరబడినది.

ఎస్. క్రినివాసశిల్పిగారు బల్లారి మ్యూనిసిపల్ సభా సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

ఎం. బహుఉద్దీన్ పాపేబుగారు బల్లారి జిల్లా బోర్డుసభ్యులుగ బల్లారి తాలూకా బోర్డువారిచే నెన్నుకొన బడిరి.

విజయనగరం సెంట్రలు రిక్రూటుమూర్తులు అసిస్టెంట్లు మూపరింటెండెంటును ప్రభుమోహాధ్యాయులును అగువాచ్చు హాన్సరి రైటుగారు గంబాముజిల్లా పర్రాకిమిడి సబ్ డివి జనునకు మార్చబడిరి.

చెంగల్పట్టుజిల్లా పోలీసు నూపరింటెండెంటుగారి వెంస నలు అసిస్టెంట్లు వార్ బప్టు ప్లమ్మిరెడ్డి ప్రెలరుగారు విజయ నగరం సెంట్రలు రిక్రూటు పోలీసులకు మార్చబడిరి.

డెల్టా నాగభూషణము నాయుడుగారు కాకినాడ పురము స్పెషలు మేజిస్ట్రేటుగ నియమిండిబడిరి.

కుంకర వెంకటస్వామినాయుడు పీఆఫ్ య్య నాయుడు గారు కర్నూలు నగరపు స్పెషలు మేజిస్ట్రేటుగ నియమిం పబడిరి.

రావుబహదూర్ ఆరటి రఘునాథరావు పంతులు దివాన్ బహదూర్ దుర్గిసెట్టి శేషగిరిరావు పంతులుగారు కాకినాడపురము స్పెషలు మేజిస్ట్రేటులుగ నియమింపబడిరి.

మహమ్మదు ఖాజిమ్ ఆలిపాపేబుగారు కృష్ణ జిల్లా పెంటపాడునకు రెండవతరగతి మేజిస్ట్రేటుగ నియమింపబడిరి.

మల్లాగల్ నాగేశ్వరావుగారు చిత్తూరుజిల్లా కాళి నాస్తి నగరమునకు రెండవతరగతి మేజిస్ట్రేటుగ నియమింపబడిరి.

సారిస్ చంద్ర మణందారుగారు కృష్ణ మధ్యభాగపు ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరుగ పంపబడిరి.

కృష్ణ మధ్యభాగము ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరురాజ గోపాలు అయ్యంగారు నరసింహ అయ్యంగారు కావేరి గా జింగు భాగమునకు మార్చబడిరి.

విశాఖపట్టణము డివిజను రెండవతరగతి ఆఫ్ఫింగు నూప రు లైజరు వై. హరినారాయణ గారికి ఈ నెల 4 వ తేదీ నుండి 3 మాసములు జీతము వైసి నెల వొసగబడినది.

గోదావరి నూయ్యభాగము ఆఫ్ఫింగు ఒకరుసీరు బి. బుచ్చిరాజు పంతులుగారికి గతనెల 3 వ తేదీ నుండియు 25 దినములు జీతమువైసి నెల వొసగబడినది.

గోదావరి ఉత్తరభాగములో రెండవ తరగతి నూపరు వైజయగనన్నటి. కృష్ణారావుగారు గోదావరి తూర్పు భాగ మునకు మార్చబడిరి.

క్షీరసాగర రంగారావుగారు అనకాపల్లి సబ్ రిజిస్ట్రారుగ నియమింపబడిరి.

గత సోమవారమున సర్ సంగరరాజుగారు రాకెన్సిక్ ముగ వ్యాగ్రస్తులై రినియూ, ప్రస్తుతము నింపాదిగ నున్న దని యు అలహాబాదునుండి తెలియవచ్చుచున్నది.

మా కలకత్తాజాబు.

(మా స్వకీయవిలేఖకుని యొద్దనుండి)

కలకత్తా, ఫిబ్రవరి 10:

వంగీయుల భావాభిమానము

ఆంగ్ల విద్యార్థులను లగు భారతీయులు చేకబాదుల నుపాసనతో బాటుచెడనకు నిండు యశస్వీయులు కాదని యిది భవ్యమైన కలకత్తాను వెలిసిన సంగతియే. కాని మా వంగ రాష్ట్రమున మాత్రము పాశ్చాత్యవిద్యార్థులను గూడ చేకబాదుల వై విశేషభిమానము సర్వసాధారణము. వాగ్మయుటకు సంతసించుచున్నాము. ఎంత యిష్టకవిద్యారంభమున యున్నను ఇంకపుడు వంగీయులు తాముగత తాము సంగతేకభాషియుండుట ప్రసంగించుచుండ నేమి మాచి యుండలేదు. ఆంగ్లవిద్యార్థులను గూడ వంగీయులుకూడ దమ తీరిక కాలమునందు ప్రార్థనలుచేయుటకు వంగభాషాగ్రంథములనే పఠించుచుంటు కన్నుల పండువు చేయుచుండును. చేకబాదులు తెలియని పట్ట పరిజ్ఞానీయులు దున మద్రాసు ప్రాంతములనే యలంకరించు చున్నట్లే కాని మా రాష్ట్రమున లేదు. వంగీయులకు దమ భాషవైకల విశేషమరామునకు గడచిన మంగళవారము నాడు యూనివర్సిటీ ఇన్స్టిట్యూటునందు జరిగిన నాటకప్రదర్శనమే మంచి తార్కాణము.

యూనివర్సిటీ ఇన్స్టిట్యూటు.

యూనివర్సిటీ ఇన్స్టిట్యూటు నుండి విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థుల సంఘమేయున్నది. ఇందు మాత్రప్రముఖు లెల్లరు ను గొంత సభ్యులైయున్నను, కార్యనిర్వహణ మంతయు నివార్హి సభ్యులచే నేర్పూర్వముగా విద్యార్థి కార్యదర్శుల చేతులలోనే యున్నది. ఈ విద్యార్థి సంఘమునకు కొన్ని లక్షల రూపాయల విలువగల స్వంతభవనమును, గొప్ప ప్రత్యేక భౌంధాగారమును, పత్రికాపతనమందిరమును, వివిధములైన యాటలకు నకకాళమును, జవాబుదారీగారమును గలవు. భరతవర్షమున మఱి యేపట్టణమునందు విద్యార్థుల కిన్ని యనకాళముల నొసంగగల సంఘము లేదనుటకు సందియము లేదు. ఈ సంఘసభ్యులు కడచిన శుక్రవారమునాడు విశ్వ విద్యాలయ విచారణసంఘమువారి గౌరవార్థమై ద్వితీయరాలా రామగారిచే రచింపబడిన 'చంద్రగుప్త' యను శతకభాషా నాటకమును ప్రదర్శించిరి. రమారమి యెంతవలమంది ప్రేక్షకులు విచ్చేసిరి. చానక్యగ్రంథమును ధరించుచుండిన ప్రాసె సర్ ఇతర మహార బహుమతి ఎమ్. ఏ. గారి ప్రదర్శనము రసాదిత్యమునం దనన్వసామాన్య ప్రజావిభవమును ప్రకటించి యుండెను. ద్వితీయరాలరామగారి నాటకరచనాకాళము మునుగూర్చి ప్రశంసించుట కిది యనుదగు తోవుగాదు. కాని యీకవి వంగభాషానాటక క్రలలో నెల్ల విశేషప్రఖ్యాతి గాంచినయెడల నుడిచిన జాలము. ఈ నాటకమునందు ఇద్దరుమిత్రులే. నాలుగైదు పాటలన్నను అవిమ్రుద్ధి విచ్చ గాదుపాడినట్లును గ్రీకువైసికులు పాడినట్లును యథార్థజీవితము నందు బాటలు గలుగు సందర్భముల యందు మాత్రమే ప్రాయబడి యుండెను. కొంతకాలము క్రిందట తెలుగుజాతి యున నాటకములలో సంగీతము యొక్క యావశ్యకమును గూర్చి చర్చలు జరిగియుండుట చేత, సంగీతమే నాటకమున ముఖ్యమని తలచు నాంధ్రసాధన లీవిషయమున వంగ భాషియును నండి పాఠమును నేర్చుకొనియెడకు గాక! ఆంగ్లవిద్యలయం దాటిలేచిన నాచుగూడ చేకబాదునాటక ములను ప్రదర్శించుట గౌరవలోపము కాదని తెలుగుసాధన లేన్నను తెలిసికొనెదగో కదా!

మా విశ్వవిద్యాలయము

మా విశ్వవిద్యాలయము న వాణిజ్య విద్య యా, కార్మికవిద్య, వ్యవసాయ విద్య, పట్టకరీక్ష లకు పతనీయ విషయములుగా చేయుటకు జరుగుచుండిన ప్రయత్నములను గూర్చి యంతకు ముందే ప్రాసించితిని. నిన్న సాయంత్రము సమావేశమైయుండిన సేనేటు సభ యందు గొందఱు మహనీయు లీమాతన ప్రయత్నములకు విఘాతములు గలిగించుటకు విశ్వప్రయత్నములకుజేసిరి. ఏద్రాసు దేశగారి విషయమును గూర్చిన యాలోచన, చాలెమా సము క్తమను నిరీపిపెట్టనలెననియు, ఈ విషయమును గూర్చి యూరోపియనులకు జరిగిన వంగీయ పాణిజ్య సంఘమువారి యొక్కయు, విశ్వవిద్యాలయ విచారణ సంఘముయొక్కయు, నాలోచనము తీసికొనబడలేననియు, నుపాదించిరి. చివరకు గురువారమున సేనేటు గారి విషయమును

గూర్చి యంతకు సలహాతో బనిలేదనియు, వంగీయ వాణిజ్య సంఘమువారికి సహాయమును సమకూర్చుట కై యిది యేర్పాటుపడుట లేదనియు, చేకబాదులకు స్థితిగతుల నేయంగని విశ్వవిద్యాలయ విచారణసంఘము వారిందుగూర్చి నెనేటువారికి బోధింపగలిగిన జేమియు లేదని యుం జెప్పుచు, నా యుపసాదనమును నిరాకరించిరి. కొంత చర్చ నడచిన పిమ్మట గురువారమున సేనేటు గారి యభిప్రాయమే నెట్లగు. ఈ విషయమును నిబంధనల నేర్పాటుచేయుట దొ మ్మగ్రు సభ్యులుగల కమిటీ యేర్పాటుపడుట. ఆచిర కాలములోనే యీ మాతన ప్రయత్నము ఫలవంతమై విశ్వ విద్యాలయభ్యర్థులకై దోడ్పడగలుగుట సందియము లేదని ప్రాయుటకు విశ్లేష సంతసిల్లుచున్నాను.

ఆంధ్ర ప్రభుత్వము.

మా వంగ రాష్ట్రమున స్థిరనివాసము లేకయున్నవారియున్న యాంధ్ర సాధనములయే సూత్రస్వరూప మొనరినదని యంతకుముందే ప్రాసించితిని. కొలదికాలము క్రిందటివఱకు నిచ్చటి యాంధ్రపాఠుల విద్యలు వంగభాషనైన నేర్చుకొను చుండెడివారు. లేదా, స్వదేశమునకైన బంపబడు చుండెడి వారు. కాని యిటీవల మా రాష్ట్రమున నాంధ్రపాఠశాలలు నేర్పూర్వ బయలుదేరినవి (వాయుగలుగుటకు సంతస మగు చున్నది. మలేమాలోని పాఠశాలయందు రమారమి 100 విద్యార్థులకు నుదయముగా విద్య గలపడచుచున్నది. కొలది కాలము క్రిందటనే ఖగ్గపురములో నొకపాఠశాల స్థాపించబడి జయప్రదముగా నిర్వహింపబడుచున్నది. ఇటీవలనే యిట్టి పాఠశాల మఱియొకటి గార్హెర్స్టోలో స్థాపించబడి యుండుట సంతోషకరము. కిడ్లపూరులోని ఆంధ్రప్రకృత సమాజమునకు 500 ప్రత్యములుగల చక్కని ప్రత్యభౌంధా గారము కలదు. ఆచిరకాలములోనే యిచ్చటగూడ నొక యదోపాధికాల స్థాపించబడుచున్నది. ఆంధ్ర మండలముల నెల్ల నున్నాఁడ లోచించుచున్న యాంధ్రోద్యమ ప్రభావము పరరాష్ట్రములయందలి యాంధ్రులను గూడ వికసితక్రేతు లను గావించిన దనుటకు సందియము లేదు.

'సర్వాధికారిగారి లేఖ.'

మాకాత్ సభకు మరు వ్యాధిచే బలహీనుడ నగుటవలన నేటి మధ్యాహ్నమున ఆంధ్రసమితి సాంఘికోత్సవ సమయ మున నగరసాధిపత్యము వహింపలేనందులకు చింతిల్లుచున్నా ఁను. ఈ యస్వాస్థ్యదోష నాకు మహదాకాఠ్యముగ గలి గించినది నమ్మును. ఏలయున నేమాత్రము వీలైనను నేను మీ కద్దకు వచ్చియుండును. సత్యకదనై మీ యెరుటలేకున్నను నా యాత్మ మీసమక్షముననే యున్నది; మీ సమితికిని, సమితిసభ్యులకును విషయము గాంతించుచున్నాడను. నా కందనము లంగీకరింపును. మీ సమితివిషయమునకు వంగ జేత్యాంధ్రుల విషయమునకు మీరుల క్రధాపరుడ నై యున్నాని కూడ విశ్వసించును.

ఆంధ్రోత్సవాము

ఇంతకుమును నేను చదివిన మీ సమితి కాగ్రహారే దినపత్రికలో, మీపలను చక్కగ నే, సలక్షణముగ నే ఆరం భించితినియు, ముందుకు పనికిరచ్చ సహాయ సంపదకూడ మీకు లభించినదనియు చూచితిని. ఇంతవ్వలో మార్కెట్ విద్యాలయజీవితత్వమును గ్రహించి యున్నామిలో కొందఱు ప్రభులబలమనముల సందితిరిని వినుటకు ఎంతయు నానం దించుచున్నాడను. మీ రింత అల్ప సంఖ్యాకుల యున్నను, మీలో ముగ్గురు చేకరక్షక వైశ్యము నందును, యెగార్లైటుచూర్నసంపదను చేరిన వినుటకు సంతోషించుచున్నాడను. నూతన విధానముల ననుసరించి కీక్షితుం జైన ప్రభువు వైసికుకు బంగారీ వైశ్యమున నున్న తెలుగువారిలో నుండి వచ్చెనన్న సంగతి నాకు జ్ఞప్తికి వచ్చు చున్నది. అప్పటి తెలుగువారు క్రతుభయకరలై హిందూ జేతమున బ్రిటిషు రాజ్యము స్థాపించు పనియందు కైపురకుం దోడ్పడిరి. ఈ సందర్భమున నికొకవిషయము కూడ స్మరణ కు వచ్చుచున్నది. ఆర్కాటు ముట్టడి విషయదినములలో నొక్క యోధుడు బ్రిటిషు సహాయమునకై యున్నును మూడుగొని గంజి తోడ నే శృష్టి జెంజెను. ఈ సర్వతోముఖులగు నుక్త్యున్న సంప్రదాయముల గలిగి యున్న మీ భవిష్యచ్చరిత నిశ్చయింపవలెను. మీరు మాతో నున్నంతకాలము మీ కొచ్చు సహాయము వ్యర్థము కాదని తలచుచున్నారను. 'వంగజేత యాంధ్రసమితి' యని మీ సమాజముకు విలువకొనుటవలన మా వంగ రాష్ట్రమును మీరు నావలించితిని. మీమార్కెట్ సాహసరస్వతము యొక్క జ్యోతిష్

వ్యయముగూర్చి మాకు తెలిసిరి. అది ఇతర జేకబాదులతోకా నిరాదరణపాత్ర మగుట కోచనియును. ఇప్పుడు మనజేతమున కలుగుచున్న సంవలనములన నవియన్నియు నున్నరదోష రాగలవు. మాతృభాషామూలముననే ప్రకృతము బలహీన మగు జేకబాదుయును బలవంతముగ నొనర్చులయును తంగజేతము మీకువచ్చుచున్నామియుగ సహజముగనున్న తనకర్తవ్యమును నాచరింపవలెనని దనుటనిశ్చయము. పూజ్య లగు మీయగ్రాసనాధిపతిగారు వంగజేతములోనెల్ల ప్రసిద్ధ వైశ్యకాత్రువేత్రులు. ఇతరరాష్ట్రము లిచ్చటివచ్చుట మాకు సంతోషవహముకను. ఈ తీరున చునహిందూజేతము సర్వతో ముఖుగు నొన్నత్యము సంపాదించగలడు. ఈమని నిశ్చహించు భారము యువకులగు మీపై నున్నది. ఈ విశాలాదర్శమును మీరు సంపూర్ణముగ ననుసరించుచున్నారని విశ్వాటకు సంత సించుచున్నాడను.

జేవప్రసాద సర్వాధికారి.

స్వరాజ్యోద్యమము.

ఒకవంక నాయకుల విభేదములును, మఱియొకవంక బృహ్మచంద్రరాయ ప్రభృతుల కుటిలప్రయత్నములును, ప్రబలియున్నను మా రాష్ట్రము స్వరాజ్యోద్యమమును గూర్చి విశేషాత్సాహమును నాపుచున్న దనుట నిస్సంశయము. తిలకు స్వరాజ్యసమితి పక్షమున బలరాబజులలో శ్రీమత వ్యోమ జేత చక్రవర్తిగారి యధ్యక్షతక్రింద మార్కెట్ కర్రకుల సభ జరిగెను. వెడ్డప్పగారి మరణమునకై చింతించుచు నొక తీర్మానమును, ఇంగ్లాండు రాయబారమునకై ధనము సమ కూర్చులెనని మఱియొక తీర్మానమును గావించబడినది. వివిధచంద్రపాలుగారు తన్ను యింగ్లండునకు వెడల నెంచి నట్లును, తన్నిమిత్రమై వ్యానుపాత్తులను గౌరయించినట్లును నమ్మకమైన వృత్తాంతము తెలియవచ్చినది. చిత్రరంజనదాసు గారెప్పుడు ప్రయాణ మగునదియు నిశ్చయము కాలేదు.

ఉప్పు అమ్మకము:— డిల్లీ నోటిఫైకు ఏరియకమిటి వారు నగరమందలి ఉప్పునర్తకులతో నేర్పాటులు గావించు కొనిరి. నియమిత మగు చేకలయుందు వ్యక్తికి 4 కేన్లకు మించ వుండ నేరున కొక యజావంతున నర్తకులు ఉప్పును విక్రయించుట కేర్పాటైనది. తమ కార్యాలయముకొద్ద కమిటివారు దినమున కొక రూపాయవంతునగూడ విక్రయించ నిశ్చయించిరి

Central Provinces
Garden Party to Sir Frank Sly.

NAGPUR, February 13.
A garden party was given in the Telinkheri Gardens here by some prominent citizens of Nagpur in honour of the distinction of the Knighthood lately conferred on Sir Frank Sly. All the prominent officials including the Chief Commissioner and all prominent citizens of the place including the members of the Bar attended the function. Mr. Dadabhai proposed the toast of the evening. Sir Frank Sly in replying to the toast said that he was deeply touched by the extreme cordiality with which the honours conferred upon him were received. Most of his official life was spent in Berar and much of his work being of an official character could not be known to the people at large. Within the short time he was in Nagpur he was thrice hustled out to serve on Commissions, a kind of work which he did not very much like. He hoped, he said, that he would be left in peace in Nagpur hereafter. The function was a success.

Brief Telegrams.

Sir K. G. Gupta is expected in Bangalore on the 20th inst.

It is understood that the Education Committee of the Mysore Economic conference has recommended to the Government for a grant of Rs. 100,000 solely for the education of the depressed classes and Rs. 50,000 for the backward communities in the State, in addition to Rs. 100,000 given for the latter purpose last year.

According to the latest Police administration report of Mysore 1916 17, 203 officers and men of Police force were dismissed from the service against 145 officers and men in the previous year, while 1876 were fined, degraded or suspended against 2195. Total amount of fines realised was Rs. 2342. 41 constables were tried and convicted by Magistrates for various offences. The report also records a case of riot between Hindus and Mahomedans.

In connection with the find on Saturday of the dead body of an eight year old Marwari girl which was found with various parts severed, the Ulsoor Police have arrested a man and two women who were produced to-day before the District Magistrate and remanded. The police have also recovered ornaments which the girl was wearing when she disappeared.

SECUNDERABAD, February 14.
Khan Sahab Ahmed Alladin, Secretary of the Islamia High School, Secunderabad, has issued an appeal for funds for extending the school premises and has collected in record time of two days Rs. 16,000, Abdulla Sahab Ebrahim Sahab subscribing Rs. 7,000. This gentleman is already constructing a Mosque in school compound at a cost of Rs.10,000.

THE GREAT WAR

TELEGRAMS.

[Reuter's Agency]

Russia

Ukraine Peace Terms. Immediate Exchange of Products.

LONDON, February 13.
AMSTERDAM:—A telegram from Berlin states that the terms of peace with Ukraine stipulate for an immediate exchange of agricultural and industrial products, prices to be regulated by a Joint Commission. Payments will be made in gold on the basis of one thousand German imperial gold Marks being equivalent of 462 gold Roubles of the former Russian Empire, or one thousand Austrian or Hungarian gold Kronen to 393 Roubles. The exchange of products will take place through a Central Bureau.

Great Britain

Assisted Emigration. Mr. Polak's Condemnation. Sir V. Chirol's Opinion

LONDON, February 13.
Mr. Henry Polak, delivered a lecture before the East India Association unfavourable to the scheme of assisted Indian Emigration to the West Indies and Fiji, propounded by last year's Inter-Departmental Conference. Sir Valentine Chirol said that in the interests of the wider confederation of the Empire, such questions must be settled gradually by conciliatory attitude on both sides. It seemed to him that the interests at stake in such a scheme were infinitesimal, compared to the harm which might be produced by a revival of elements criticised by Indians in the indenture system.

Lord Lamington urged that it would be unfair to place any obstacle in the way of voluntary Indian emigration.

Lord Reading's Arrival in America.

LONDON, February 13.
The Press Bureau states that Earl Reading has arrived in the United States, accompanied by Major-General E. D. Swinton and Mr. J. B. Bruynate.

British Destroyer Sunk. Result of Collision.

LONDON, February 13.
The Admiralty states that the Destroyer "Boxer" was sunk in the Channel on the night of 8th February, as the result of a collision. One man is missing.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi

Salt. Sold at One Anna Per Seer.

DELHI, February 13.
The Delhi Notified Area Committee have made arrangements with the local Baniyas at several depots in the civil lines to sell salt at one anna per seer between certain specified times in quantities not exceeding four seers to any one person. The Committee itself has undertaken to sell up to the value of one rupee every day at their own office.

Work before the Imperial Council.

DELHI, February 13.
At the meeting of the Imperial Legislative Council on the 20th instant Sir James Du Boulay will take Oath of Allegiance and on his motion Sir William Vincent will be added to the Select Committee on the Cinematograph Bill and the Usurious Loans Bill referred to a Select Committee, consisting of Sir George Lowndes, Sir Fazulbhoy Currimbhoy, Mr. Mahomed Shafi, Mr. A. P. Muddiman, Mr. R. A. Mant, Dr. Sapru, Mr. Shukul, Mr. Surendra Nath Bannerjee, Sir Robert Clegg, Mr. Botham and Sir William Vincent. Sir Claude Hill will introduce a Bill to provide for the levy of a cess on indigo exported from British India. Sir William Meyer will introduce the Indian Coinage Act Amendment Bill. Mr. K. K. Chanda will move two resolutions (1) inclusion of qualified Indians in the Board of Scientific Advice and (2) constitution of an Advisory Board for administration of the Assam Bengal Railway. Mr. Sarma will move for declaration of Government policy regarding alcohol and intoxicating liquors.

Calcutta

Alleged Criminal Personation.

CALCUTTA, February 13.
The Chief Presidency Magistrate to-day commenced the hearing of a case in which one Anglo-Indian named C. W. Weston was charged with having posed as a Second Lieutenant of His Majesty's army and with wearing the uniform of an officer. It was alleged that during October and November last the accused called on three different firms in Calcutta in the garb of a Second Lieutenant, and representing himself to be the purchasing agent of the Munitions Board placed certain orders with them. Before the charge was framed the accused pleaded guilty but the Magistrate refused to record any statement and allowed time to the prosecution to prove that the accused was neither an officer nor a purchasing agent.

Indian Industries Commission. Report Under Preparation.

CALCUTTA, February 13.
The members of the Indian Industries Commission, who arrived here from Burma last night, had a conference with the members of the Calcutta University Commission this morning on the question of technical and industrial education. It is understood that the Industries Commission had practically finished its labours and the preparation of the report will be immediately proceeded with. It is likely that the Commission will remain in Calcutta till the middle of April and will then proceed to Simla where after final discussion among the members, the report in its final form will be submitted to the Government.

Firing a Revolver Against a Police Officer.

Ball Refuses to Go. Young Bengalee Arrested.

CALCUTTA, February 14.
A young Bengalee named Suresh Chander Chuckerberty was placed yesterday before the District Magistrate of Alipore for an order for remand as Police enquiry is not yet completed. It was alleged that when Mr. Goldie Deputy Commissioner of Police, Calcutta, special branch, with several others went to Belgatchia Veterinary College to arrest the accused on a charge of certain political offence the accused fired his revolver at him but the cartridge failed to go off. The Magistrate ordered the accused to be kept in Police custody.

Burma

Burma Postmen's Prayer for Increase in Pay.

RANGOON, February 14.
The Rangoon Postmen have petitioned the Director General of Posts and Telegraphs through Post Master General, Burma, for early sanction of suitable increase in their pay and some modification of the present rules which prevent them from receiving adequate medical leave allowance and debarring them from participating in promotions to clerical line. The petitioners point out the disabilities arising from greatly increased cost in living since 1914 and ask for rates of pay similar to those of their colleagues in Bombay sanctioned recently. They urge that postmen in Bombay unlike the petitioners live in their own houses for which they pay little or no rent and the petitioners have also to maintain two establishments one here and the other in India and have to meet considerable expenses for journey to and from India.

Bombay

Shop Looting in Bombay. Sentences on the Accused.

BOMBAY, February 13.
Judgment was delivered to-day in one of the cases arising out of shop looting in Bombay on the 25th January. In this case 29 men were charged with looting some grain shops in mill districts of the town and causing mischief and personal injury to two shopkeepers. The second Presidency Magistrate has discharged eight accused for want of sufficient evidence. Four juveniles were sentenced to eight stripes each. Four leaders were sentenced to four months rigorous imprisonment each and the rest to one month's rigorous imprisonment each.

Exhorbinant Rents in Bombay.

Artisans & Labourers Protected by Government From Paying Enhanced Rent.

BOMBAY, February 13.
A Press note issued this evening draws attention of the public to the notification of the 11th instant whereby rents of houses of artisans or labourers or their families is limited to the rent payable for the house on the 1st January 1912, with the addition of ten per cent in case of rents which on that date did not exceed Rs. 10 per mensem. Provisions of this notification will be made known by means of vernacular leaflets and by means of municipal staff. The press note asks that complaints regarding the demand of any rent in excess should be made to Ward Committee and Municipal Officers and others interested in the welfare of artisans and labourers are requested to bring the cases in which excess rents are charged to the notice of the Ward Committee. Even though no formal complaints had been made by the tenant the Ward Committees are asked to bring all cases of apparent excess to the notice of the Controller who would take the opinion of the Government as to the proper rent charged. Landlords are also warned of the punishment for directly or indirectly taking excess rent.

THE "SERVANT" OF INDIA New Weekly English Paper. To Continue Mr. Gokhale's Work.

POONA, February 13.
The Hon'ble Mr. Srinivasa Sastri, President, Servants of India Society, is on a short tour to Poona to start a weekly English paper to be called the "Servant of India" to continue the propaganda work of the late Mr. Gokhale. The first issue appears on the 19th instant, the anniversary of Mr. Gokhale's death.

Labour Trouble at Ahmedabad.

BOMBAY, February 13.
Some labour trouble is apprehended at Ahmedabad, the majority of millowners of Ahmedabad who are the members of Ahmedabad Millowners Association having resolved to discontinue temporary plague bonus to their operatives from 15th February. The millhands specially weavers and spinners who have largely formed themselves into unions held a meeting at which they resolved to cease working if their wages were not increased by fifty per cent after deduction of temporary plague bonuses. On receipt of this notice from the operatives the millowners group held a meeting when an increase of 20 per cent of wages was sanctioned and in case this offer of increase was not accepted by the operatives of even one mill of this group it was resolved that all mills of this group should stop working until the employees came round and accepted their offer. The matter rests at this stage at present and it is hoped will be referred to arbitration. Other mills who have not joined this group of majority do not propose to close their work.

United Provinces

Dr. Sir Sunder Lal's Death.

ALLAHABAD, February 14.
The Hon'ble Sir Sunder Lal, Vice-Chancellor of the Benares Hindu University and the leader of the Allahabad Bar died last night after a brief illness at the age of 60 from heart disease. The deceased was in the Court on Saturday quite well and worked up to Sunday night. He took ill on Monday and was conversing with the Hon'ble Dr. Tej Bahadur Sapru last evening. The deceased was very popular with all classes and will be widely mourned throughout the country. Courts and public institutions will be closed to-day. Sir Sunder Lal has two brothers Pandit Baldeo Ram Dave, Vakil, High Court, and Pandit Kaniya Lal, Additional Judicial Commissioner, Oudh, who arrived from Lucknow this morning.

Sir James Meston.

A Newspaper on his Courtesy.

ALLAHABAD, February 13.
The "Leader" in an article on the eve of Sir James Meston's retirement from office writes in praise of his high quality of courtesy and says:—During his "regime" there has been a popular saying as there was in the five years of good old Sir James La Touche; every Secretary to Government, every Commissioner of a Division and every Collector of a District has been a miniature Lieutenant-Governor in his own restricted sphere. It was always a question which and how much of Sir James Meston's acts and policy were his own and which and how much of his Chief Secretary, Mr. Burn.

The bathing festival continues at Allahabad, among the visitors being Mr. Bhupendra Nath Basu. The Kumbh Mela will break up about the end of this month.

Sir Sunder Lal at Allahabad took suddenly seriously ill on Monday when he had a fainting fit but is better now.

South India

Murder of a Marwari Girl.

The Arrests.

BANGALORE, February 14.
Of three arrests made in connection with the murder of the eight year old Marwari girl one is a young woman named Yasoda Bai, stated to be the wife of a surveyor. She has eight children between the ages of 10 months and 12 years. Others are a K. D. and his mistress. Inspector M. J. Smith and Sub-Inspector Venkata Rau are still engaged in investigation.

Local Self-Government in Ancient India.

Prof. Mukherji's Lecture.

BANGALORE, February 13.
The Hon'ble Mr. H. V. Cobb, Resident, presided this evening at a meeting of Mythic society when Dr. Radhakumud Mukherjee of the Maharaja's College delivered an address on the aspects of local Government in ancient India.

LATER:—Dr. Radhakumud Mukherji M. A., Ph. D., P. R. S., University Professor of History in Mysore, delivered a learned and interesting address on "An aspect of local Government in ancient India" which forms a chapter of his forthcoming comprehensive work to be published by the Mysore University before a meeting of Mythic Society this evening. He first dwelt upon the importance of the various local bodies of ancient India in regard to the preservation of the cultural individuality, independence, and integrity of the race despite the many political vicissitudes to which that culture was exposed throughout the course of the Indian History. He pointed out that in ancient India the state and society stood partially apart from and independent of each other with distinct functions of their own as different centres of national life. Thus while the state was liable to be affected by political revolutions the course of culture ran smooth through the agency of the numerous social economic and religious institutions expressive of complete social self-government. It is thus that Hindu cultural life and activity were not much affected by Mahomedan invasions and the various empires rose up in India and effectively governed vast areas from one centre on the basis of an elaborate system of decentralised local Government. He then gave an account by way of illustration of the ancient municipal institutions promoting the manifold interests of civic and communal life. He concluded by giving an interesting account of the meetings of local assemblies the rules of procedure, debate and decision by vote of majority.

సమకాలికాభిప్రాయములు

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములు.

మా. శర్మగారి తీర్మానము.

“రీడరు” పత్రిక.

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రపు పునర్నిర్మాణమునకై సామ్రాజ్యవాద సభలో మా. శర్మగారిచే నుపపాదించబడిన తీర్మానము అధికారాధికారసభ్యులచే నామోదితము గాకుండుట మాకు సంతోషదాయకముగ నే యున్నది. శర్మగారి సమస్యను గూర్చి సభ్యులదృష్టిని ఆకర్షింపటకు ప్రయత్నించు తెంతయు అభినందనీయము. కాని వీరికి అనవసరముగ, అన్యాయముగ ధోషారోపణము జేయుచు జిన్నాగారు పలికిన పలుకులకు మాకు విచారము గలుగుచున్నది. తమకు భిన్నాభిప్రాయము గలిగియున్నాడను కారణమున తనతోడిసభ్యుని తూలనాడుట కానన సభ్యునికి తగదు. అద్భుతవశమున జిన్నాగారు బుధవారము నాడొసగిన యుపన్యాసములవంటి యుపన్యాసములు మనకాననసభలో లేవు. ఉన్నయెడల ఆ సభల గౌరవు తగ్గుటయేగాక, ప్రజాపితాకారకముగ యేకాద్యమును జేయుటకుకూడ వలనపడకపోవును. జిన్నాగారి నెరిగినవారెల్ల రుసువారికి ఆత్మవిశ్వాసమును, ఆత్మగౌరవమును గలవని యెరుంగుదురు. కాని తమతో నేకీభవింపనివారిని కొంచెముయెక్కుడు మర్యాదతో గౌరవించిన యెడల, వీరిగుణములగూర్చి యెవరును సంభోషించుటకు, మే మింకను స్యావిషయమున జిన్నాగారితో నేకీభవించుటచేతను, జిన్నాగారు ప్రజాపితా జీవనమున చాల యుపయోగకారిగ నుండవలసియుండుటచే యిట్టి దూరాలోచన విరహితవాక్యముల నుపయోగించ రాదని మా అభిప్రాయమగుటచేతను యీవిధముగ మేము వ్రాయగలిగితిమి.

ప్రస్తుత విషయ సమయమున శర్మగారి తీర్మానముపాదించు తెంతయు విచారకరము. సహాయ రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వ సంఘనిర్మాణముగూర్చి కలకత్తా విభావనము ప్రకటితమైన పిమ్మట మన రాష్ట్రీయ విశ్లేషణ అపరిమితముగ నున్నదనియు, కావున చిన్న రాష్ట్రములను సృష్టించవలెననియు చెలిపెడి కర్మను సిద్ధాంతము ఒకటి, రెండు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల అభిప్రాయములను మార్చియుండవచ్చును. కాని, ఇండియా కార్యదర్శి పూనుకొనిన రాజకీయ సంస్కరణమునకిది అడ్డంకి యగు నని భయపడుచున్నది. చెన్నరాష్ట్రమునందలి ఉత్తరపు మండలము లన్నియు యొక రాష్ట్రముగ నిర్మింపబడవలె నని యు బీహారునందలి బరిస్సా విభజింపబడవలె ననియు అనుకొనినను, యీ సమస్య రాజకీయ సంస్కరణములకంటె యెక్కుడు ప్రాముఖ్యతనందినవా అను సందియము వాడము చుండును. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రవిభజనామోదకుల యెడల మాకు గౌరవము గలిగియున్నను, యీ సమస్య అంత త్వరలో పరిష్కృతముగా నవసరము కాదని మా అభిప్రాయము. ఈ సమస్యను ముందునకు త్రోవొడుటవలన వారికిని, ఇతరులకును కూడ ప్రేమాస్పదముగ జాతీయాభివృద్ధికి ఆటంకము కలుగజేయుచున్నారు. వీరిందు మూలముగ జాతీయాభివృద్ధి కాటంకముల గలుగజేయుచున్నారని తలచుటలేదు. లేకున్న వారి విధముగ వర్తించియుండదు. కాని యీ విషయమై మరల నిష్పక్షపాతబుద్ధితో యోచించి, రాజకీయ సంస్కరణములు మనకు చేకూరు దనుక యూరకుండురు గాకయనిమా ప్రార్థన. శర్మగారి తీర్మానము సకాలమున గాలేదని కాననసభా తీర్మానమే తెల్లము జేయుచున్నది.

“అమృతబజారుపత్రిక.”

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజన తీర్మానమును ముఖ్యములగు మా. శర్మగారి రుపసంహరించుకొనకుండు తెంతయు విషాదదాయకము. తీర్మాన ముపసంహరింపవలసినదని వారి తోడి సభ్యులు సలహా నిచ్చినను శర్మగారి రండుల కియ్యకొనలేదు. కావుననే అధికారాధికార సభ్యులీ తీర్మానమును తీవ్రముగ నెదిరించిరి. సిల్లాటు, మాన్యుము మున్నగు బంగాళీ భాషవాడు ప్రదేశములను యేకము జేయవలయు ననుసంస్థను శర్మగారు వదలివేసిరి. కాని, యిందు మూలమున సిల్లాటు, మాన్యుములనివారు నిరుత్సాహము గానవసరము లేదు. ప్రభుత్వమువారి విషయమున తటస్థభావము వహించుటచే, యిందును గూర్చి ప్రజాభిప్రాయానుగుణముగ వర్తించెద రని తెల్లగుచున్నది. ఈ మండలములలోని మా సోదరులు తమ ఆశయము లభ్య పుగుదనుక ఆందోళనము చేయవలయునని హెచ్చరించుచున్నాము.

కృష్ణామండలసభ.

27 వ కృష్ణామండలసభ మార్చి నెల 30 వ తేదీనుండి ప్రారంభమై తిరువూరుతాలూకా గంపలగుడెములో జరుగును. మండల సభయొక్క తీర్మానములలో జేర్చుటకై ఆయా గ్రామవాసులు తమ యొక్క యిబ్బందులను గురించి జిల్లా సంఘము కార్యదర్శిగారికి బందరు తెలియపర్చుకో వలయును. ఆయా గ్రామస్థులకు గల యిబ్బందులు, వానినివారణార్థమై తాము లోగడ గావించిన చర్యలు, అందువై అధికార్థ నుండి రాబడిన జవాబులతో సహా మార్చి నెల 10 తేదీలోగా బంపవలెను. తర్వాత బంపునవి తీర్మానములలో జేరనేరవు. ఇందును గురించి గ్రామసంఘములవారు తాలూకా సంఘములవారు శ్రద్ధవహించురని నమ్ముచున్నాను. తిరువూరు తాలూకావాస్తవ్యులు దీనిని ముఖ్యముగా గమనింతురని కోరుచున్నాను. వే! వే! సుబ్బారావు బి. ఏ.

జిల్లాసంఘ కార్యదర్శి.

తాతాకంపెనివారి పారిశ్రామికోద్యమములు:— కంపెనివారు పశ్చిమతీర పురోకృద్ధి నిమిత్తము బ్రహ్మాండమగు యత్నమును తలపెట్టియున్నారు. క్వియినానదిపై వీరు నీటి నుండి విద్యుచ్ఛక్తి నుత్పన్న మొనర్చి, పశ్చిమతీరమున విద్యుచ్ఛక్తి కలన పారిశ్రామిక పురోకృద్ధిని కలిగింప యత్నించి యున్నారు. కంపెనివారి యద్యమమువలన విద్యుచ్ఛక్తి అతివత్తుకగ, లభ్యమగును. ఇట్లవిద్యుమినియు, ఉత్క్రమున్న గు లోహములు విద్యుచ్ఛక్తి సహాయమున తయారుచేయబడును. కంపెనివారి రన్ని పరిశ్రమలను తామె మాత్రము ప్రారంభించక విద్యుచ్ఛక్తిని సరఫరా చేయుదురు. పారిశ్రామిక విషయములయందు దారి తీరన వ్యక్తులు తత్సహాయమునకొల్పి పరిశ్రమలను నెల కొల్పుదురు.

విశాఖపట్టణము మహారాజీపేట వెద్ద రోడ్డులో రెండవబ్లాకులో రాతికట్టు మేడగల 20 గజములు వెడల్పున్న 60 గజములు పొడవున్న జాగా- యందులో ప్రస్తుతము మేడపనికి కావలసిన రాయినున్న యిటుక బిళ్ళ వెంతు కలవ కడపరాతి పలకలు 600 తో సహా యీలోగిలి మేముసము లోపుగ నిక్రయించబడును. ఇట్టి సమయమున ప్లేగురోగ బాధ లేకుండ నుండ గోరువా రందరును ఈ దివ్యభవనమును పోగొట్టుకొనకుండురు గాక. ధర 20000 లు, చూడవలయు ననువారును క్రయమున వలయునను వారును విశాఖపట్టణములో ఈ క్రింది వారికి వ్రాసికొనవలయును:—

DR. C. MULLICK, L. R. C. P. ETC.,
Beach Road, VIZAGAPATAM.

ఒక ఏకముఖి రుద్రాక్ష, రెండు గౌరీశంకరు రుద్రాక్షములు ప్రత్యేకమైనవి ఆయుర్వేదమునకు సిద్ధముగ నున్నవి. ఇవి టాకా కంపెనియందు మార్చి ఆఖరువరకు నుంచబడును. వీటి మహత్వము సకలజనులకు విదితమైయున్నది. నవరత్నములను లక్ష రూప్యముల నిచ్చియొనను సంపాదించున వచ్చు గాని ఏకముఖి రుద్రాక్షములను సంపాదించుట దుర్లభము. వలయువారు టాకాకంపెని, మాంటురోడ్డువకు పోయి చూచి ధరలను నిర్ణయించు కొనవచ్చును.

నోటీసు. (1073)

ప్రొద్దుటూరు డిస్ట్రిక్టు మునిసిఫ్ కోర్టు
1917 సంచిక. నెం. 482

వాది } ప్రతివాది
కోమారు వెంకటప్ప } కెంబా కృష్ణ రావు
ఈ నెంబరులో 1 ప్రతివాదియైన కెంబా కృష్ణ రావుకు నై హాము స్టేటు ఓరంగ్ జిల్లా ఇన్స్పెక్టరాడు తాలూకు కసబా ఇన్స్పెక్టరాడు గ్రామమునకు సమ్మతులు పలుమారు పంపిస్తే చేరకయున్నాడు. ఈదావా ఈ ఫిబ్రవరి నెల 20 తేదీ వాయిదా నేయబడి యున్నది. ప్రతివాది కృష్ణరావు, ఈ దావాలో ఆనసరు దాఖలు చేయవలసినట్లేతే ఆతేదీన దాఖలు చేసికోవచ్చునని తెలియజేసినది.

N. NARASINGA ROW, B. A.,
12-2-18. Pleader for Plaintiff.

WANTED.

A graduate, preferably trained and strong in English, to teach Telugu in the College Department, State salary required.
Apply to Principal : A. E. L. M. College, 1077 Guntur.

నోటీసు. (1075)

గోదావరిజిల్లా కాకినాడ తాలూకా ప్రస్తుతం ఉండూరు కాపురస్తులు శ్రీ రాజా ఇనుగంటి వెంకటరాజగోపాల రామ సూర్యప్రకాశరావుగారి తా. పెద్దాపురం తాలూకా రాగంపేట గ్రామం తా. సామగ్లకోట పెద్దాపురమునకు మధ్యను ఉండు వున్న అంటుమామిడి తోటయొక్క యీ సంవత్సరపు ఫలము. ది 22, 23 మార్చి నెలలో తోట ప్రదేశ మందు ఏలము పాడుచున్నాము. కాబట్టి వలయువారు సదరు ప్రదేశమునకు దయచేసి యీ దిగువ మరతులకు లోబడి పాడవచ్చును.

మరతుల వివరము.

1. సుమారు య 80 ల విస్తీర్ణముగల తోటలో ఉండు వున్న ఎన్నిక గల పలువిధములగు అంటుమామిళ్ళున్నా జీడిమామిళ్ళున్నా మాత్రమే (తక్కిన ఫలవృక్షములు గాక)
 2. సుమారు రెండువేల అంటుమామిళ్ళున్న ఒక వెయ్యి జీడిమామిళ్ళున్న.
 3. పొడదలచినవారు రెండువందల రూపాయలు ధరా కతు ఇచ్చి పాడవలెను.
 4. పాట భూయపరచుకున్న వారు ముచ్చిలికాతో పాటు సగముసాము ఇచ్చి జేయవలెను.
 5. తక్కిన సగము సామున్నా చెట్ల కాయలు కోయటకు పూర్వమందు చెల్లించవలెను.
 6. పాట కాలమందు ధరాకతు ఇచ్చిన వారిలో భూయపరచుకొనినవారి సాము తప్ప తక్కినవారి సాము వాపసు చేయబడును.
 7. తగు సంజాయిషీ యింకా కావలసినవారు యీ దిగువ వ్రాయబడిన వారికి వ్రాసి కనుగొనవచ్చును.
- ఉండూరు } కె. రామచంద్రరావుగారు,
9-2-18 } హుజూరు తహశీలుదారు
ఆఫ్ గొల్లపూడి ఎస్టేటు, గోదావరి.
కాన్స్టాబు: సామల్కోట.

నోటీసు.

గూడూరు టెంపొరరి డిస్ట్రిక్టు మునసిఫ్ కోర్టులో
S. C. No. 754 of 1917.
పుడగాలి చెంగమనాయుడు (వాది)
V. L. రామచంద్రయ్య (ప్రతివాది)
యీ నెంబరు వాదితో ప్రతివాదిలావాదేవి చేస్తూ వస్తువులు తాలూకు రు 88-10-5 లు భాకీపడి అందుకుగా యీ దావా చేసినందుకు ప్రతివాది సమ్మక్ తీసుకొనక కాలవ్యాపన చేస్తూ వున్నందున కోర్టువారి వుత్తరవుమీద యీ ప్రతిక మూలకముగా నోటీసు యివ్వడమయినది.
యీ కేసు 22-2-18 తేదీకి వాయిదా నేయబడి యున్నది. ఆ దినము ప్రతివాది హాజరుకాని పక్షమున అతని పరోక్షమందు విచారణ కాబడునని తెల్పడ మయినది.
B. VENKATESWARA RAO,
District Munsiff.

మదరాసు అందునదరమరాటా రైల్వే కంపెని లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)

నోటీసు. (1062)

టెండర్లు కావలయును.
(1) రైల్వేకుపై తాలూకు గడియారములకు రిపేయరు, కీ యిచ్చుట, బాగుచేయుట మున్నగు వానికి టెండర్లు కావలయును. మిగతవిషయములు మదరాసులోనున్న జనరల్ ట్ర్యాఫిక్ మ్యానేజరు గారి వద్దనుండి తెలియగలుగు.
(2) 250 రూప్యముల ధరావత్తుతో టెండర్లు ట్ర్యాఫిక్ మ్యానేజరువారి కార్యాలయములో నున్న దరఖాస్తులమీద వ్రాసి 1918 వ సం॥రం మార్చి 1 వ తేదీ సుక్రవారము మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు దాటకుండగ రాయపురము, ఏలూరు గారికి పంపవలయును. టెండర్లు అంగీకరించబడనిచో ధరావత్తు వాపసుచేయబడును.
(3) టెండర్లను అంగీకరించుటలో ఏజంటు గారి యిష్టము.

సుందరము! స్వదేశీయము!! ఉపయోగము!!!

అందమైన 1918 క్యాలండరు

ఫిబ్రవరి 28 తేదీలోపు అమృతాంజనము దీహావారి రు.5 ల మందును నొకేసారి గొనువారలకు ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-5-0.

వి. పి. గ కాక, ముందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరవచ్చుచో మా జవాబుదారి యుండదు.

కొలది ప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడినవి. ఆకాభంగము గలుగకుండుటకు త్వరపడుట యుక్తము.

తామరలైలము	గజ్జికలైలము	మోహినీలైలము
డబ్బీ 1-కి 0-6-0	డబ్బీ 1-కి 0-4-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపథము

చక్కని డబ్బీతో వెల రూ. 0-8-0 ; డబ్బా 1-కి రూ. 5-4-0.

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. అన్నిచోట్లలో విక్రయింపబడుచున్నది.

అమృతాంజనం డిపో,

109, ఫ్రేరిరోడ్, బొంబాయి.

6, తంబుశెట్టివీధి, మదరాసు.

ఆంధ్రోద్యమము.

మొదటి యొ దాండ్ర మహాజనసభలయందలి సన్మాన సంఘాధ్యక్షుల, సభాధ్యక్షుల, యువన్యాసములు, వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములుగలవు. వెల రూ. 1-8-0. పోస్టేజీ నేలు ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుశెట్టివీధి, మదరాసు.

కీర్తిశేఖరియిన గోపాలకృష్ణ గోకలేగారి చక్రవర్తి రంగుల చిత్రపటము

ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0. వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టు బాక్సు 212 మదరాసు.

బాధాపీడితులకు పరమము: ఐబోడిక సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

ఆచార్యులకు రక్తమలన జనించు వాద్యములకు కీరీటుమంటి మండు. వరువులను, మచ్చలను, గండమాలలను భండ్లను, ప్రాంతోత్పలను ఆస్తి విధములవలన గలుగు చర్మరొగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి కీర్తివంతమైన ౪ క్తకుట్ర కారిణి (డికీ)

కళామణిసార్వభౌమ గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను వ్యభిచారిని అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. కీరీటుమంటి పాదరంగదోషములను, ములబద్ధకమును రాక్షసబంధమును పోషులను పోగొట్టి రక్తమును కుద్రవరచును. కీరీటుమంటి గలంగియును. 18 కోణాలవర ముండుటకు 4 టౌన్సుల బుడ్డితో అమ్మబడును.

ప్రాప్తిమార్గము: పి. డి. సావంత్, 144, ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి. Proprietor P. D. SAYANT, Fanaswadi. No. 144, No. 2, BOMBAY.

వికటామిరి ప్రకంస

ఇది వికటామిరి అమ్మలయ విరచితము. వెల 0-4-0 పోస్టేజీ లభ్యము.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది త్రియంత కట్టమంది రామలింగారెడ్డి గారిచే ప్రాయశచిది. వెల 0-4-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

1000

రూపాయలు

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ

మీరు బలహీనులుగా నున్నారా? అయితే డి. మన్నాలాల్ గారిచే తయారుచేయబడిన లోకప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బను సేవించండి. దీనిని సేవించిన యెడల ధాతువుష్టి, రక్తపుష్టి, విశేషబలము, ఆకలి ఎక్కువ

కలగడదు

మొదలయినవి. కలుగును. స్వచ్ఛ స్థలితము, ధాతువు మూత్రములలో కలిసిపోవుట, నీరుచురుకు, బహుమూత్ర వ్యాధి మొదలగునవి మానును. దీనివలన మంచి గుణము పొందిన అనేకులు రంగోన్, పిసాంగ్, సిల్వాన్, ఆఫ్రికా, కలకత్తా, బొంబాయి, మదరాస్, ఈస్టాంతులనుండి బహుమానపత్రములు విశేషముగా పంపియున్నారు. కావలసినవారు ఆర్డర్ జారీంపున పంపినచో బహుమాన పత్రముల కాపి పంపుదుము. ఇది అబద్ధ మని రుజువుపరచువారికి వైకనువరచియుండు బహుమానము యియ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుమార్గముగా పొందవచ్చును. పార్శ్వము కొను నప్పుడు "డి. మన్నాలాల్" అని యుండుట చూచి తీసికొనవలయును. అనుపాన పుత్రిక పార్శ్వముతో పంపబడును. ఏజెంటులు కావలసియున్నది. 15 రుపాయలు డబ్బీ వెల రూ. 2-0-0. కలకత్తాఖర్చు 1-8 డబ్బాలకు 6 అణాలు.

డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీ వైద్యులు,

సాలామిసిరి మురబ్బా డిపో, బెంగళూరు సిటీ.

ఆత్మజ్ఞానా

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మసిద్ధి. వయ్యముల సద్భావమును గుఱించిన కాశ్మీరీ చర్మ గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, వి.ప. చిన్నవైజా చక్కనిగ్రంథము వెల రు. 0-8-0. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము పోస్టు బాక్సు 212, మదరాసు.

అదివచ్చికాన లేక జాన్ను

తులం 1 కి రూ. 3-8-0

నేపాళజేతపు కస్తూరి, మంచిది తులము 1-కి ...	80-0-0
బొంబుల పువ్వు తులము 1-కి ...	2-0-0
గోరొజనము, మంచిది ,, ...	7-0-0
రసభస్మము తులము 1-కి ...	0-10-0
వచ్చకహ్వారం ,, ...	2-0-0
బొంబులము సీసా 1-కి ...	0-12-0
తాంబూలమాత్రము, నువానగా నుండును 50-కి	0-8-0

అమృతాంజనం డిపో, 6, తంబుశెట్టివీధి, మదరాసు.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కుడిపో, మహాంటు రోడ్, మదరాసు. ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు న్యామయైన వెలకు దొరకును. క్యాటలాగు ఉచితము. డాక్టరు. ఆచంట-లక్ష్మీవతి, వి. పి. ఎం. వి. సి. ఎం. (948-387) పోస్టాఫీసు.

అమృతార్ణవ అవలేహ్యము.

ఈలేహ్యము రక్తమును శుద్ధిచేసి బలమును కలిగించి కాశ్యేతనుఖము నొసంగును. 219 ఆరోగ్యమును కలుగజేసి ఆయుర్వృద్ధిని యిప్పించును. ప్రస్తుతము శాకభక్షిణము అను పుస్తకమునకు వ్రాసిన తపాల ఖర్చు లేకయే ఉచితముగా పంపెదము. వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవింద్, ఆలంకర్ణవా జ్యోతిషశాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

301 పాశ్యపు పేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాపథములు.

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రల నివృద్ధినను వరికింపుడు.

ప్రతి వత్సరమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయింపబడుచున్నవి.

ఇండియావారు మాత్రమే క క; బర్మా, సిల్వా, మలియన్, గోవా, ఫిజి, బెలిండ్, ఈస్టాఫ్రికా, మున్నగు ప్రదేశములవారు కూడ సీ సిద్ధాపథమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

మహాభాగము "ఒకేయొక లోకామయహార" కస్తూరి మాత్రల సీసా మీయింట నున్న యెడల, మాటికి వైద్యుల సమయమును, నిరీక్షించి, మొర వెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

శీతలము, శీతపాతము, అజీర్ణము, పార్శ్వవాతము, జ్వరము, మాంద్యము, ములబద్ధకము, దగ్గు, గెజునోషి, బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డనీటిమండి గలుగు వికారము, చిన్న బిడ్డలకు గుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధామృత సేవనచే నాశ్వర్యముగా పోయి గుణము గలుగును.

వైద్యశాలలో ననేకవిధము లగునట్టియు సుపయోగకరములగు కిర్నాటక మూలికలనుండియు యావధములను తయారు చేయుచుండును."

8జన్మలైన యావ్యాపార గురుకుల, ప్రతి సీసామందును తిందును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపత్రము, ప్రతిసీసాలో గూడి యుండును. 280మాత్రలన్న సీసా 4 అణాలు, మాత్రమే.

6 సీసాల లోకసారి తెప్పించుకొనుటపాల ఖర్చుతోఫేరి	రూ 1-3-0
12. సీసాలలోకసారి రోజిన	2-12-0
25. సీసాలలోకసారి గోజిన	5-0-0
సమస్తరోగములకు మావట్ట అయ్యుత్తే దీను సిద్ధాపథములు దొరకును.	

నిలాగడు:- శ్రీ సీతారాధుల వైద్యశాల, మైసూరు.